MASARYKOVA
UNIVERZITA

EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Hospodaření zemědělského podniku: Případová studie

Bakalářská práce

PAVLÍNA BEDNÁŘOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Marie Hladká, Ph.D.

Katedra veřejné ekonomie
obor Veřejná ekonomika a správa

Brno 2020

MUNI
ECON

MUNI
ECON

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA
LIPOVÁ 41A, 602 00 BRNO
IČ: 00216224
DIČ: CZ00216224

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2019/2020

Studentka:	Pavlína Bednářová
Program:	Veřejná ekonomika a správa
Název práce:	Hospodaření zemědělského podniku: Případová studie
Název práce anglicky:	Farm Management: Case Study
Cíl práce, postup a použité metody:	Práce se zaměřuje na ekonomiku zemědělství, je vymezen pojem zemědělství a jeho vývoj v České republice. Následně je představena obecná struktura zemědělských družstev, jejich role v zemědělství, základní znaky hospodaření a také vymezení dostupných dotačních programů. Praktická část se zabývá posouzením ekonomické úrovně hospodaření konkrétního zemědělského družstva v letech 2016 – 2018. Cílem práce je v návaznosti na provedenou komplexní analýzu hospodaření posoudit význam přijatých evropských prostředků pro fungování Zemědělského družstva Budišov u Třebíče. Postup práce a použité metody: 1. Teoretická rešerše a charakteristika základních pojmů: Zemědělství v České republice, ekonomika zemědělství, zemědělská družstva a dotační programy 2. Sběr a analýza podkladů o hospodaření vybraného zemědělského družstva, případová studie 3. Provedení komplexního hodnocení hospodaření zemědělského podniku, analýza vývoje struktury příjmové a výdajové strany rozpočtu ve vazbě na činnost a aktivity družstva 4. Zhodnocení a diskuse výsledků, shrnutí
Rozsah grafických prací:	Podle pokynů vedoucího práce
Rozsah práce bez příloh:	35 – 45 stran
Literatura:	ŠARAPATKA, Bořivoj. *Agroekologie : východiska pro udržitelné zemědělské hospodaření*. Olomouc: Bioinstitut, 2010. 440 s. ISBN 9788087371107. KONEČNÝ, Ondřej. *Agrorurální struktura ČR pohledem plateb a podpor poskytovaných v rámci Společné zemědělské politiky*. In *UGN Ph.D. Workshop 2009 Proceedings*. Ostrava: Institute of Geonics AS CR, 2009. s. 101-106, 160 s. ISBN 978-80-86407-78-4. ŠOBA, Tomáš. *Analýza zemědělské politiky ČR a EU a důsledky pro zemědělství ČR*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 45 s. SVATOŠ, Miroslav. *Ekonomika agrárního sektoru : (vybraná témata)*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2009. 170 s. ISBN 9788021318465. DOUCHA, Tomáš. *Vývoj agrárního sektoru ČR v období 1989-1997 :(informační studie)*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1998. [98] s. ISBN 80-85898-75-6. ZEMAN, Karel. *Vývoj vlastnictví k půdě a souvisejících procesů na území ČR od roku 1918 do současné doby*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2013. 315 s. ISBN 9788024519159.

	SVOBODOVÁ, Hana. *Vývoj zemědělské výroby v České republice pod vlivem společné zemědělské politiky EU. Acta regionalia et environmentalica*, Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2011, roč. 8, č. 1, s. 15-21. ISSN 1336-9253. ČECHURA, Lukáš. *Zdroje a limity růstu agrárního sektoru : analýza efektivnosti a produktivity českého agrárního sektoru: aplikace SFA (Stochastic Frontier Analysis)*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 296 s. ISBN 9788073574932.
Vedoucí práce:	Ing. Marie Hladká, Ph.D.
Pracoviště vedoucího práce:	Katedra veřejné ekonomie

Datum zadání práce: 7. 3. 2019

Termín odevzdání bakalářské práce a vložení do IS je uveden v platném harmonogramu akademického roku.

V Brně dne: 2. 7. 2020

Bibliografický záznam

Autor: Pavlína Bednářová
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita
Katedra veřejné ekonomie

Název práce: Hospodaření zemědělského podniku: Případová studie

Studijní program: Veřejná ekonomika a správa

Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa

Vedoucí práce: Ing. Marie Hladká, Ph.D.

Rok: 2020

Počet stran: 95

Klíčová slova: zemědělství, dotace, zemědělské družstvo, transformace, úlohy zemědělství, finanční analýza, hospodaření

Bibliographic record

Author: Pavlína Bednářová
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University
Department of Public Economics

Title of Thesis: Farm Management: Case Study

Degree Programme: Public Economics and Administration

Field of Study: Public Economics and Administration

Supervisor: Ing. Marie Hladká, Ph.D.

Year: 2020

Number of Pages: 95

Keywords: agriculture, subsidies, agricultural cooperative, transformation, the role of agriculture, financial analysis, economy

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou poskytovaných dotací v oblasti zemědělství. Práce je případovou studií zkoumající konkrétní zemědělský podnik. V části teoretické pojednává obecně o zemědělských družstvech, zemědělství jako celku a dále o dotacích podporujících zemědělství. Praktická část je již věnována konkrétnímu podniku. Popisuje vývoj hospodaření ve třech vybraných obdobích pomocí rozvah, výkazů zisku a ztráty a ukazatelů finanční analýzy. V praktické části je také zkoumána pozice dotací v hospodaření družstva a zhodnocena závislost družstva na těchto prostředcích.

Abstract

This Bachelor thesis is dealing with the problematics of provided subsidies in agriculture area. Thesis is a case study analysing a specific company. In a theoretical part, it is dealing with agricultural cooperative in general, agriculture and subsidies supporting the agriculture. Practical part is dedicated to a specific company. It describes an evolution of economy in three chosen periods by balance sheets, profit and loss accounts and by indicators of financial analysis. Position of subsidies in economy of the agricultural cooperative is also analysed in the practical part and its dependence on these means.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Hospodaření zemědělského podniku: Případová studie** vypracovala samostatně pod vedením Ing. Marie Hladké, Ph.D. a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s právními předpisy, vnitřními předpisy Masarykovy univerzity a vnitřními akty řízení Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakulty MU.

V Brně 9. července 2020 .....

Pavlína Bednářová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Ing. Marii Hladké, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce a za poskytování rad při jejím zpracování.

Dále děkuji ZD Budišov za vstřícné jednání a poskytnutí potřebných materiálů, které byly klíčové pro napsání mé práce.

A v neposlední řadě bych také ráda poděkovala mojí rodině za podporu po celou dobu studia na vysoké škole.

Obsah

Seznam grafů 15

Seznam tabulek 16

Seznam pojmů a zkratek 17

Úvod 19

1 Družstevnictví v České republice 20

1.1 Počátky družstevnictví - 19. století ... 20

1.2 Družstevnictví – 20. století ... 21

1.3 Družstevnictví – současnost ... 25

2 Zemědělství 26

2.1 Poválečné období ... 26

2.2 Zemědělství v ČR po roce 1989 ... 27

3 Ekonomika zemědělství 31

3.1 Úlohy agrárního sektoru ... 31

3.2 Konkurenceschopnost zemědělství ... 35

4 Finanční podpora zemědělství 41

4.1 Ministerstvo zemědělství ... 41

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) ... 42

4.3 Struktura dotačních zdrojů ... 42

5 Analýza vybraného zemědělského podniku 46

5.1 Charakteristika Zemědělského družstva Budišov ... 46

5.2 Analýza roku 2016 ... 47

5.3 Analýza roku 2017 ... 49

5.4 Analýza roku 2018 ... 51

5.5 Srovnání ... 52

Závěr 63

Použité zdroje 65

Příloha A **Výroční zpráva za rok 2016** 71

Příloha B **Výroční zpráva za rok 2017** 76

Příloha C **Rozvaha 2017** 81

Příloha D **Výkaz zisku a ztráty 2017** 85

Příloha E **Rozvaha 2018** 87

Příloha F **Výkaz zisku a ztráty 2018** 91

Příloha G **Výňatek z hlavní knihy 2016** 93

Seznam grafů

1 Podíl zemědělství na HDP 38
2 Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství na zaměstnaných v NH 39
3 Předpokládané alokace finančních prostředků (v % vyjádření) do jednotlivých oblastí 45

Seznam tabulek

1 Vývoj zaměstnanosti v primárním odvětví 40
2 Přehled žádostí o SAPS 43
3 Přijaté dotace v roce 2016 48
4 Přijaté dotace v roce 2017 49
5 Přijaté dotace v roce 2018 51
6 Meziroční vertikální analýza vývoje aktiv a pasiv 53
7 Meziroční analýza vývoje nákladů a výnosů 55
8 Celková zadluženost 57
9 Míra samofinancování 57
10 Běžná likvidita 58
11 Pohotová likvidita 59
12 Rentabilita tržeb 60
13 Rentabilita vlastního kapitálu 61
14 Podíl dotací na celkových tržbách 62

Seznam pojmů a zkratek

apod.	–	a podobně
atd.	–	a tak dále
BPS	–	bioplynová stanice
ČR	–	Česká republika
EAFRD	–	European Agricultural Fund for Rural Development / Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAT	–	Earnings After Taxes / čistý zisk
EBIT	–	Earnings Before Interest and Taxes / zisk před úroky a zdaněním
EU	–	Evropská unie
FVE	–	fotovoltaická elektrárna
ha	–	hektar
HDP	–	hrubý domácí produkt
JZD	–	jednotné zemědělské družstvo
mld.	–	miliarda
např.	–	například
OECD	–	Organisation for Economic Co-operation and Development / Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PVP	–	přechodná vnitrostátní podpora
PZO	–	podniky zahraničního obchodu
ROE	–	Return on Equity / rentabilita vlastního kapitálu
ROS	–	Return on Sales / rentabilita tržeb
SAPS	–	Jednotná platba na plochu zemědělské půdy
SZIF	–	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	–	Společná zemědělská politika

tis. – tisíc

t – tuna

Úvod

Zemědělství je velmi důležitou součástí národního hospodářství, nicméně v posledních letech došlo v tomto sektoru k vývoji, na který ne každý reagoval dostatečně a postupně může docházet k zaostávání tohoto sektoru. Proto existují různé finanční podpory, které mají podpořit toto významné odvětví. Bakalářská práce se zabývá hospodařením vybraného zemědělského družstva a za svůj cíl si klade posoudit význam přijatých evropských prostředků pro fungování vybraného zemědělského podniku.

V první kapitole je popsána historie zemědělských družstev. Jejich vznik a vývoj v čase: od jejich vzniku v devatenáctém století, přes jejich významnou roli v éře komunistické, až do současnosti. Druhá kapitola je věnována samotnému zemědělství. Je charakterizován jeho postupný vývoj, který začal přibližně v období před 42 až 12 tisíci lety. Kapitola nabízí také pohled na situaci zemědělství po II. světové válce. A také situaci po roce 1989, kdy na našem území probíhala velká transformace zemědělství ze zemědělství centrálně plánovaného na zemědělství tržní. Obsahem třetí kapitoly je charakteristika úloh zemědělského sektoru nebo také informace o tom, jak se měnil podíl zemědělství na národním HDP či vývoj počtu zaměstnaných v primárním odvětví. Dále jsou vymezeny možnosti finanční podpory této oblasti, a to jak ze zdrojů národních, tak ze zdrojů evropských.

Pátá kapitola je již kapitolou praktickou, věnovanou samotné analýze podniku. Jeho hospodářská situace je rozebrána pomocí rozvah, výkazů zisku a ztráty, a také pomocí základních ukazatelů finanční analýzy. Nabídnut je také pohled na postavení dotací v hospodaření a je zhodnocen jejich význam pro konkrétní zemědělské družstvo

1 Družstevnictví v České republice

Při zakládání jakékoliv formy družstva jeho zakladatelé vždy spoléhají na pár základních unikátních znaků, které každé družstvo vykazuje. První důležitou charakteristikou jsou společné zájmy členů. Družstvo je možné založit pouze dobrovolně, z vlastní iniciativy jeho členů. Proto ta, která vznikají v zemích pod vládou komunistické strany nejsou považována za družstva skutečná, neboť o jejich založení je rozhodováno převážně na úrovni vlády. Dalším, neméně důležitým znakem je to, že se družstva při svém úspěšném fungování spoléhají sama na sebe a nestojí o žádnou pomoc zvenčí. Jako záminka pro založení družstva není vidina zisku, ale pozvednutí určitého životního standardu všech členů.

Úplně první myšlenka na založení družstva je připisována anglickému lékaři Williamu Kingovi, který se domníval, že k pozvednutí bídné úrovně života dělnictva může pomoci jejich vzájemná kooperace. Družstevnictví považoval za nástroj pro sociální reformu, která bude vybudována svépomocí, bez jakékoliv pomoci bohatých či státu. (1)

1.1 Počátky družstevnictví - 19. století

V roce 1848 Rakousko zrušilo robotu a tím změnilo vlastnická práva k půdě. Půda nově patřila samotným sedlákům, nikoliv jejich pánům. Problém nastal ve chvíli, kdy sedlák musel svou úrodu sklidit a prodat. Ve stejnou dobu a na stejném místě prodávali veškerou svou úrodu i okolní sedláci. Cenu za své zboží museli akceptovat takovou, jakou jim nabídli obchodníci. Při nedostatku prostředků pro zajištění zásob na další rok byli sedláci nuceni požádat o úvěr proti další úrodě, anebo žádali u vesnických lichvářů s vysokými úroky. Neměli žádný přehled o poptávce ve městech a ani prostředky, jak by

svou úrodu dopravili na jiný trh. Vlivem konkurence ze zámoří poklesla cena obilí na evropském trhu, což vyústilo ve všeobecnou ekonomickou krizi v roce 1870. (2)

V 50. letech 19. století nebyly podmínky pro podnikání v zemědělství zrovna příznivé. Ceny obilí kolísaly a rolníci byli nově povinni odvádět vyvazovací poplatky jako náhradu za zrušení roboty. Na úvěry či hypotéky málokdy rolník dosáhl. S řešením jako první přišel František Čupr, zakladatel vyšší hospodářské školy v Libni. Pomoci mělo zakládání svépomocných (občanských) záložen, které by nově poskytovaly úvěr svým členům-rolníkům i na venkově. Po roce 1848 ale ztratily smysl. Po různých diskusích se vyvodily závěry, že pro jejich fungování není venkov dostatečně uvědomělý a nedisponuje dostatkem peněz k jejich zřízení. Nové nápady, jak pomoci zemědělcům se objevily koncem 50. let. Šlo o využití obilních sýpek a kontribučenských fondů. (3)

Na konci 19. století už družstevnictví v Československu běžně fungovalo. Rolníkům umožňovalo jistou míru nezávislosti na tehdejších rakouských průmyslových a úvěrových koncernech. Mimo družstev zemědělců existovala také družstva spotřební, bytová a živnostenská. (4)

1.2 Družstevnictví – 20. století

V roce 1918, v nově vzniklé Československé republice, existovaly na jejím území značné politické, kulturní a ekonomické rozdíly. Západní část (Čechy, Morava, Slezsko) byla vysoce industrializovaná, gramotná a hustě osídlená. Na druhou stranu východní část (Slovensko a Podkarpatská Rus) byla málo osídlená, na vzdělání nebyl kladen důraz a na území převažovalo zemědělství. Ovšem naše zemědělství ve srovnání se západem bylo primitivní s nízkým

životním standardem obyvatel. Ke snižování velkých rozdílů v životních úrovních západní a východní části republiky značnou měrou přispěla družstva. Výnosy z důležitých obilovin byly před druhou světovou válkou výší než v zemích na západě. Živočišná produkce byla úspěšnější na západě. (5) Pokud jde o zahraniční obchod, mezi významné vývozní zemědělské produkty patřily sladový ječmen, pivo, chmel, šunka a také cukrová řepa v jejíž roční produkci bylo Československo na čtvrtém místě v Evropě a v množství vývozu cukru dokonce první. Lesy byly také velice důležité. Československo mohlo díky rozlehlým lesům vyvážet dřevo, papír nebo nábytek z ohýbaného dřeva. (6)

Na sjezdu sociálně demokratické strany na konci roku 1918 se objevily návrhy na pozemkovou reformu, která by znamenala vyvlastnění veškeré půdy nad 100 ha a ti, co by na ní chtěli hospodařit by ji od státu měli pronajatou. Aby se státu ulehčilo po stránce administrativní, fungovalo by pronajímání půdy tak, že by se zamezilo náročnému jednání s každým zájemcem zvlášť a půda by byla na dlouhou dobu pronajata družstvům. Agrární strana navrhovala vyvlastněnou půdu parcelovat a prodávat. Tento návrh byl Františkem Modráčkem, nejvýznamnějším českým družstevním teoretikem a v té době poslancem Československé sociálně demokratické strany odmítán, protože nebylo moc lidí s dostatkem prostředků na nákup a investice. (7)

Po roce 1918 začala přibývat družstva, která postupně rozšiřovala svou činnost. Významnou roli sehrávala družstva v oblasti mravní výchovy občanů. Družstevnictví začínalo mezi řemeslníky ve městech, později si také zemědělci na vesnicích začali uvědomovat, že takováto spolupráce může být výhodná i pro ně. Bylo běžné, že rolníci potřebovali sezónní výpomoc od sousedů, proto nebylo žádným úskalím, aby si družstevní ideu přizpůsobili vlastním potřebám. Československá zemědělská družstva byla zakládána za

účelem dosažení konkrétních ekonomických cílů. Nesdružovala kapitál, nýbrž jednotlivce, pro které nebylo problémem do družstva kdykoliv vstoupit. Díky spolupráci všech členů se družstva těšila velkým úspěchům. (6)

Prvotní záminkou pro vznik zemědělských družstev byla nutná sebeobrana jejich členů proti lichvě, kdy členům byla podána pomocná ruka ve formě krátkodobých úvěrů. Obyčejný rolník se také mohl ve sdružení s ostatními lépe bránit proti kartelovým cenám vstupů, měl lepší vyjednávací pozici ve vyjednávání příhodnějších podmínek pro dodávky a kvalitu zboží. Družstevnictví také zlepšilo vztahy v rámci komunity. Přirozeně nedůvěřiví rolníci si vybudovali schopnost soucítění se sousedy v nesnázích. Vzdělávání zemědělců probíhalo formou družstevních týdeníků, kurzů nebo také družstevních škol. Tou nejvýznamnější byla Vyšší zemědělská škola družstevní sídlící v Praze. (8)

Po druhé světové válce se obraz naší ekonomiky změnil. V roce 1945 byly znárodněny klíčové průmyslové podniky. Zbylý průmysl byl znárodněn v roce 1948. Pokračovalo se znárodňováním zahraničního obchodu, velkoobchodů a maloobchodů. Od roku 1948 bylo Československo pod vlivem Sovětského svazu. Komunisté přetvářeli státní instituce k obrazu svému. Země byla oddělena od západu železnou oponou. Živnostníci nuceně vstupovali do družstevních nebo komunálních organizací, čímž ztratili svou samostatnost. Soukromé hospodaření bylo také výrazně změněno. Podle nově schválené legislativy bylo možné vlastnit půdu o maximální rozloze 50 ha a obhospodařovat ji musel vlastník sám. Hospodaření probíhá v rámci státních statků a JZD. Před druhou světovou válkou pracovalo přibližně stejné procento obyvatel v průmyslu i v zemědělství. S rokem 1948 zemědělsky aktivní populace poklesla a Československo se začíná se vzrůstající mechanizací a kolektivním

vlastnictvím stávat průmyslovou zemí, která svými výrobky zásobuje sovětskou ekonomiku. (9)

V souvislosti se vznikem Jednotných zemědělských družstev byl po Sovětském vzoru roku 1949 přijat zákon, který upravoval zakládání a rozvoj družstev, zákon o JZD. Kontrola a dohled nad dodržováním zákona byly svěřeny Ústavu zemědělské ekonomiky a informací. Ústav sledoval také vývoj podílu zemědělství na národním důchodu nebo také výsledky hospodaření drobných a středních rolníků na základě účetních výsledků. Společně s centrálními orgány byl Ústav zapojen do sestavování dvouletého (1946-1947) a také navazujícího pětiletého (1948-1952) plánu rozvoje národního hospodářství. Plán byl sestavován v souladu s centralistickým plánovitým způsobem řízení. Vědeckovýzkumná činnost Ústavu byla podřízena komunistické straně což znamenalo, že některé výsledky výzkumu byly vládou v podstatě předepisovány. (10)

Od roku 1949 zaznamenal družstevní sektor největší nárůst pracovních sil. V tomto období pracovalo v zemědělských družstvech až 68% obyvatel. Za socialismu, jednotná zemědělská družstva byla významným prostředkem přeměny vesnice ze soukromé zemědělské malovýroby na vesnici se socialistickou zemědělskou velkovýrobou. Jednotná zemědělská družstva ale nebyla jedinými ani prvními společenskými svazky. Z minulosti stojí za to připomenout například vznik národních výborů (orgánů státní správy působících na úrovni obce, města, městského obvodu, okresu, kraje nebo země), závodních rad, akční výbory Národní fronty v roce 1948 (orgány mající za úkol odstranění odpůrců Komunistické strany) (11), ale především organizace Komunistické strany Československa. V boji Komunistické strany Československa proti kapitalismu hrálo zemědělské družstevnictví důležitou roli. V boji Komunistické strany Československa proti kapitalismu hrálo zemědělské

družstevnictví důležitou roli. Pracující rolnictvo bylo zárukou politické moci a také vítězstvím socialistické revoluce. Zemědělská malovýroba, na druhou stranu, zpomalovala rozvoj výroby v celém národním hospodářství. Zemědělství nezvládlo vytvářet dostatek tržních produktů pro průmysl. (12)

1.3 Družstevnictví – současnost

Podle současného právního systému je družstvo: *„společenstvím neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.“* Musí mít nejméně 3 členy. Těmi mohou být fyzické osoby nebo i právnické osoby. Základní kapitál není zákonem stanoven, avšak všichni členové se na základním kapitálu podílí základním členským vkladem, který nemusí být pro všechny členy stejný. Může mít peněžitou i nepeněžitou podobu. Statutárním orgánem je předseda družstva, plenárním orgánem členská schůze. Výkonným orgánem je představenstvo. Družstva s počtem členů nižším než 50 nemají povinnost zřizovat kontrolní komisi a v tomto případě jako kontrolní komise vůči statutárnímu orgánu vystupuje každý člen družstva. (13)

Z ekonomického hlediska mají celosvětově největší význam družstva zemědělská a potravinářská a také družstva v oboru pojišťovnictví. Na území České republiky má družstevnictví více než 150letou tradici. Družstva si pod záštitou Družstevní Asociace ČR stále uchovávají tradiční družstevní hodnoty jako je například ta nejdůležitější, sloužit jejich členům a zlepšovat jejich sociální situaci. Samotná zemědělská družstva v současnosti hospodaří asi jenom na jedné pětině zemědělské půdy a průměrný podnik má velikost 1 400 ha. (14)

2 Zemědělství

Zajišťování potravy v historii, před cca 42 až 12 tisíci lety, probíhalo formou lovu nebo sběru. Z období před 11 až 8 tisíci lety v oblastech Blízkého východu byly nalezeny bohaté archeologické nálezy raných zemědělských vesnic. V tomto období začíná domestikování zvířat, jako první chov ovcí a pěstování prvních obilovin, konkrétněji pěstování pšenice. Před 9 až 8 tisíci lety pak chov skotu a prasat a pěstování ječmene. Před 8 tisíci lety začalo zemědělství fungovat jako organizovaná činnost a začalo se postupně rozšiřovat do dalších oblastí. Rozšíření postupovalo před 8,5-8 tisíci lety přes Řecko a pak dvěma cestami, mediteránní a severnější, až do severní Evropy. Podobná postupná změna jako na Blízkém východě byla zaznamenána i ve vyšších polohách jižního Mexika, a to před 7 až 4 tisíci lety. S vyšší produkcí potravin rostla také populace, vznikala první sídliště a rozvíjela se hierarchická společnost. Před 10 000 roky měla Země asi 4 miliony obyvatel. V dalších 5 000 letech populace pomalu vzrostla na 5 milionů obyvatel. Rychlejší růst obyvatel začal s rozvojem zemědělství. Každé milénium se populace zdvojnásobovala. Před 1 000 lety až na 50 milionů obyvatel. Další zdvojnásobení přišlo za 500 let, další za 200 let a poté během 300 let dosáhla populace 6 miliard. (15)

2.1 Poválečné období

Po ukončení II. světové války nastaly na našem území zásadní změny v souvislosti s nástupem komunistického režimu. Veškerý výzkum v zemědělství a ekonomické závěry byly ekonomy přebírány ze sovětských pramenů bez toho, aby byly podrobeny vlastním tvůrčím zhodnocením. Ve druhé polovině 60. let, v rámci „Pražského jara“, kdy se začíná centralistický režim postupně uvolňovat, se výzkum začíná zaměřovat na vyhledávání způsobu zlepšování

tzv. „soustavy plánovitého řízení zemědělství“. Do výzkumu se začínají využívat poznatky z vyspělých zahraničních zemědělství a rozvíjí se výzkum produkčních funkcí v zemědělské výrobě. V souvislosti s rozdělováním národního důchodu a dalšího řešení mzdových disparit, stoupá také význam cen zemědělských výrobků. (16)

V 70. až 80. letech se vrací větší význam centralistického principu a znovu se projevuje zaostávání ekonomického rozvoje a opět se začíná prosazovat model soběstačnosti českého zemědělství, jehož realizace je v podstatě nereálná. (17)

2.2 Zemědělství v ČR po roce 1989

Československá ekonomika byla do roku 1989 silně poznamenána centrálně plánovaným řízením, protože byla součástí tzv. „východního bloku“. To znamenalo centrální stanovování cen, absolutní centralizaci zahraničního obchodu nebo neexistenci soukromého vlastnictví výrobních kapacit kromě těch, které byly ve vlastnictví družstev. Koncem roku 1989 se postupně začínají shromažďovat podklady pro úspěšnou reformu agrárního sektoru z centralizovaného systému řízení na tržní systém řízení. Řeší se otázky transformace a privatizace českého zemědělství a přechod k novým vlastnickým a organizačním formám. (18)
Po roce 1989 byla zahájena snaha o transformování centrálně plánovaného hospodářství na hospodářství tržní.
Základní pilíře transformačního procesu:

- Liberalizace cen
- Liberalizace zahraničního obchodu
- Makroekonomická stabilizace
- Změny vlastnických práv (19)

Liberalizace cen

Pro tržní hospodářství je cena nejdůležitějším ukazatelem, a proto byla liberalizace cen prvním pilířem transformace národního hospodářství. V tržní ekonomice cena plní funkci informační, alokační, motivační a distribuční. V centrálně plánované ekonomice nemohly být tyto funkce naplňovány. Ceny nemohly ani odrážet vzájemný vztah mezi nabídkou a poptávkou, a tím určovat vzácnost zdrojů a nerostného bohatství. Převážně fixní charakter výrobních faktorů jako jsou půda a také pracovní síla a povaha výroby má za důsledek to, že zemědělci nemohou reagovat na změny cen těchto vstupů. Odrazem těchto vlivů je neelastická nabídka zemědělských výrobků a nepružnost poptávky po zemědělských výrobcích. To má za následek vysokou fluktuaci cen zemědělských výstupů, dochází ke fluktuaci příjmu farmářů a tím se snižuje jejich celkový blahobyt. Proto je zemědělství považováno za rizikové podnikání. I v případě zmírnění neelasticity nabídky výrobních faktorů jsou tu stále další, hůře ovlivnitelné faktory jako počasí, nemoci nebo škůdci. (20)

Liberalizace zahraničního obchodu

Zrušením státního monopolu podniků zahraničního ochodu (PZO) 1. ledna 1991, byla zahájena liberalizace zahraničního obchodu. PZO byly specializované akciové společnosti obchodující s určitými druhy obchodních komodit, jako např. obchod s motorovými vozidly, zemědělskými potravinářskými produkty apod. 100 % akcií podniků vlastnil stát. Otevřením zahraničního obchodu světu začaly fungovat nabídka s poptávkou a trh se postupně začínal nasycovat zbožím, kterého byl v centrálním hospodářství nedostatek. (21) Omezovalo se využívání cel, které země využívají k ochraně svých domácích trhů. Liberalizace s sebou přinášela také problémy jako například to, že státy

považují svou zemědělskou produkci potravin a dalších zemědělských produktů za důležité národní zajištění. (22)

Makroekonomická stabilizace

Třetí pilíř transformace se skládal z opatření jako: ukotvení kurzu koruny pro vytvoření konkurenceschopnosti českých exportérů do zahraničí, regulace mezd a rozpočtová a měnová restrikce

Změny vlastnických práv

Poslední a nejsložitější pilíř transformace národního hospodářství v České republice, skládající se z několika segmentů. Privatizační proces, odstátnění majetku prostřednictvím likvidačního procesu i prostřednictvím konkurzů a převody majetku z vlastnictví státu do vlastnictví obcí.

Ke změnám vlastnických práv se pochopitelně váže nově přijatá legislativa, například zákon č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, jehož cílem bylo upravit vlastnické vztahy k půdě v souladu se zájmy hospodářského rozvoje venkova. Zákon měl také zmírnit následky majetkových křivd na vlastnících zemědělského a lesního majetku v průběhu let 1948 až 1989. Tím, že dojde k navrácení půdy původním vlastníkům, mělo dojít k zefektivnění zemědělství a lesnictví. (23)

Na základě přijatých zákonů probíhaly tři transformační procesy:

1) Restituce soukromého vlastnictví půdy a ostatního zemědělského majetku
2) Privatizace státního zemědělského majetku
3) Majetkoprávní transformace zemědělských družstev (24)

Vypořádání restitučních nároků v zemědělství má na starost Pozemkový fond ČR. Problémy ale nastávají při vydávání náhradních pozemků, ke kterým

dochází v případě, kdy není možné původní pozemky restituentům vydat zpět. Na vypořádání restitučních nároků není v některých katastrálních územích dostatek půdy, proto si restituenti našli pozemek sami. Pokud jejich vydání nic nebránilo, Pozemkový fond jim území vydal. To ale nebyl nejideálnější způsob. Pozemkový fond se dostával často do právních sporů. Změnu přinesl nově přijatý způsob vydávání náhrad. V případě, že není možno náhradní pozemek poskytnout, vzniká oprávněné osobě nárok na finanční náhradu. (25)

Zemědělská družstva, obhospodařující téměř dvě třetiny zemědělské půdy v ČR, představovala po listopadu 1989 rozhodující formu podnikání. Hlavní problémy vyplývající z majetkoprávní transformace na nové podnikatelské subjekty se týkaly nevypořádaných majetkových podílů oprávněných osob, které nebyly členy družstev. Transformační závazky družstev jsou odhadovány na 30 mld Kč. Na závazky vůči nečlenům připadá zhruba polovina. (26)

3 Ekonomika zemědělství

3.1 Úlohy agrárního sektoru

V posledních letech, zejména v rámci Evropské unie, je zemědělství vnímáno více jako multifunkční komplex. Už není považováno pouze jako primární výrobní sektor, jehož podíl se v rámci národních ekonomik, vlivem rostoucího ekonomického vývoje, stále více zmenšuje. (27) Produkční úloha zemědělství je podmíněna efektivností využívání výrobních faktorů, a zároveň je důležitým článkem v produkci finálních zemědělských výrobků. Vlivem globalizace se do procesů výroby a distribuce zemědělské produkce zapojují další odvětví s těmito procesy spojené. Dalšími projevy globalizace je například rozšiřování trhů, integrace světového potravinového hospodářství, čímž dochází k poklesu ochrany místního trhu s potravinami v jednotlivých státech, spotřebitelé jsou v této oblasti ovlivňováni ne jenom organizacemi zemědělského charakteru, ale do zemědělství zasahuje spousta firem nezemědělského charakteru, globálních sítí nebo soukromých a veřejných subjektů. Posiluje se ochrana spotřebitele v oblasti kvality potravin. (28) Podpora zemědělství je důležitá především kvůli nenahraditelnosti role agrárního sektoru v národním hospodářství při obnovování životních podmínek společnosti, jedinečnosti zemědělské produkce díky její biologické povaze a jejímu propojení s přírodou a důležité je také podporování zemědělských trhů kvůli jejich rozdílům ve fungování a dopadům některých faktorů na poptávku a nabídku zemědělské a potravinářské produkce a služeb. (29)

Evropská unie proto v dokumentech SZP upravuje funkce zemědělství, jejich význam a podporu. 3 základní úlohy agrárního sektoru:

- Produkční úloha
- Sociální a demografická úloha
- Ekologicko/environmentální a krajinotvorná úloha

3.1.1 Produkční úloha zemědělství

Slovem „produkční“ se stále primárně rozumí produkce potravin. Tato úloha však stále více spočívá nejen v potravinové produkci, ale i nepotravinové. Nepotravinová produkce zemědělství probíhá podle Svatoše ve třech dimenzích: jako první jsou tradiční technické suroviny (textilní a kožedělné suroviny – len, konopí, vlna, atd., technické tuky a oleje rostlinného i živočišného původu, farmaceutické suroviny – léčivé byliny, plody). Za druhé: energetické plodiny a suroviny, nahrazující neobnovitelné zdroje energie (paliva k produkci tepla – biomasa, obnovitelné zdroje pohonných hmot – bionafta a bioetanol, bioplyn, produkovaný z rostlinných a živočišných zbytků a odpadů – chlévská mrva). A za třetí: služby obyvatelstvu, tedy agroturistika a přímý prodej výrobků a služeb. (27)

Celkový agregovaný rozsah produkce zemědělství se hodnotí pomocí ekonomických ukazatelů výkonnosti odvětví a jejich podílu na celkové výkonnosti národní ekonomiky. Hodnotí se například hledisko kvantity:

1. Spotřeba potravin na 1 obyvatele a její vývoj
2. Dosažená úroveň soběstačnosti v potravinách a dalších zemědělských produktech

Míra soběstačnosti procentuálně vyjadřuje, na kolik je domácí spotřeba pokryta domácí produkcí (pro daný produkt).

$$S = \frac{\sum domácí\ produkce}{\sum domácí\ spotřeby} x100$$

- S>100 znamená přebytek produkce, který je řešen exportem
- S<100 znamená, že domácí produkce nepokrývá poptávku a rozdíl je řešen dovozem

Tento ukazatel je významný pro ekonomiky bez zahraničního obchodu. V liberalizovaných ekonomikách se již příliš neužívá. Lze jej využít především v souvislosti s možnými katastrofami, válečnými a politickými konflikty

apod., protože jedním ze základních úkolů státu je zajištění výživy obyvatel. Při nemožnosti zahraničního obchodu musí stát pamatovat na míru potravinové bezpečnosti. To je taková míra soběstačnosti, která zajistí základní výživu obyvatelstva. V rámci agrární politiky ČR byla stanovena na úrovni 80–85% soběstačnosti v základních potravinách mírného pásma. (27)

Další významní ukazatelé hodnocení produkční úlohy, ve vztahu k potravinám jsou ku příkladu: kvalita potravin, a to jak z hlediska pozitivního, tak i negativního (obsah základních výživných látek, obsah vitamínů, kontaminace nežádoucími látkami, podíl geneticky modifikovaných surovin, původ potravin, atd.), cenová dostupnost potravin (vývoj cen potravin v čase, podíl výdajů na potraviny na celkových výdajích obyvatelstva – absolutně, v sociální struktuře nebo v mezinárodním srovnání, vývoj cen základního spotřebního koše potravin vzhledem k vývoji příjmů obyvatelstva). (27)

3.1.2 Sociální a demografická úloha zemědělství

Úlohou sociální se ve zúžené podobě rozumí především vytváření pracovních míst v zemědělství. V posledních letech počet zemědělských pracovníků klesá. Příčinou jsou moderní technologie v zemědělství, díky kterým již není potřebné velké množství zaměstnanců. Širší pojetí této úlohy zahrnuje tyto složky: pracovní příležitosti v zemědělství, v navazujících odvětvích a ve venkovském prostoru, úroveň nominálních a reálných příjmů, míru nezaměstnanosti v odvětví, sociální aktivitu a udržení osídlení ve venkovských regionech. Hodnocení plnění této úlohy probíhá těmito ukazateli: počet a struktura pracovníků v zemědělství, podíl pracovníků v zemědělství na celkovém počtu pracovníků v národní ekonomice, podíl počtu pracovníků v zemědělství plus navazujících odvětvích na celkovém počtu pracovníků v národní ekonomice. (30)

Všechny předchozí ukazatele ve vyspělých ekonomikách stále více klesají. Větší podíl pracovníků v národní ekonomice zaujímají pracovníci v sektorech sekundárních a terciárních. Čím menší je podíl pracovníků v odvětví zemědělství (primárním sektoru), tím méně je také dostupných pracovních pozic v navazujících odvětvích (potravinářský průmysl, krmivářský průmysl, služby apod.)

3.1.3 Ekonomicko-environmentální a krajinotvorná úloha zemědělství

Úloha ekologicko-environmentální je stále více významná vzhledem ke zvyšující se snaze o ochranu životního prostředí na Zemi. V případě zemědělství mají jeho externality významné pozitivní i negativní dopady na životní prostředí. U negativních vlivů na životní prostředí je zemědělská produkce považována za nejvýznamnějšího znečišťovatele. Patří sem zejména: znečištění půdy a vodních zdrojů rezidui chemických látek (průmyslových hnojiv, herbicidů, pesticidů apod.) a pohonných hmot, kontaminace vodních zdrojů organickým znečištěním (statková hnojiva, močůvka, siláž), rezidua chemikálií v potravinách, ohrožování zdrojů povrchových a spodních vod, snižování biodiversity a další. Na druhou stranu, zemědělství společně s lesnictvím produkuje prostřednictvím fotosyntézy kyslík, fixuje oxid uhličitý a tím se podílí se na filtraci vzduchu od prachu a dalšího znečištění, je významným faktorem pro množství a kvalitu podzemní vody. Jako příklady hodnocení ekologické a krajinotvorné úlohy lze uvést například tyto environmentální indikátory vyjadřované v kvantifikované podobě: struktura využití zemědělské půdy (orná půda, louky, pastviny, trvalé kultury), podíl půdy uvedené do klidu/zalesněné, zatravněné, zatížení půdy hospodářskými zvířaty, národní parky, chráněné krajinné oblasti, užití chemických ochranných látek, výdaje na výzkum a vývoj ekologických technologií atd. (27)

3.2 Konkurenceschopnost zemědělství

„Konkurenceschopností určitého ekonomického systému se obecně rozumí jeho schopnost dosahovat v konkurenčním prostředí tržní ekonomiky výsledky odpovídající dynamicky se měnícím cílům systému.“ (31) Rozdíly v cenách, podíl zemědělských produktů na národní produkci nebo obecně rozdíly v úrovni různých národních agrárních sektorů by se projevovaly daleko významněji při srovnání s mezinárodní konkurencí v podmínkách dokonalé konkurence. Tyto rozdíly by při dokonalé konkurenci nastaly především díky dvěma skupinám činitelů:

- determinantům produktivity základních produkčních vstupů do zemědělství
- celková rozvinutost makroekonomického prostředí (rozvinutost národní ekonomiky)

Pro srovnání vnějšího hospodářského prostředí a jeho vlivu na konkurenceschopnost zemědělství je také důležité zdůraznit zpracovatelský a potravinářský průmysl a jejich úroveň. Míra podílu zpracovatelského a potravinářského průmyslu na konkurenceschopnosti zemědělství závisí na charakteru produktu, technologii použité při výrobě nebo dopravě spojené s obchodováním v zahraničí. Jejich náklady a kvalita produkce mohou zásadně ovlivňovat postavení zemědělské produkce na trzích domácích nebo zahraničních, a to jak pozitivně, tak také negativně. Opatření hospodářské politiky jako jsou monetární opatření, fiskální, obchodní, ale také politická opatření v nezemědělských sektorech, jsou dalším faktorem přispívajícím k rozdílům v úrovni konkurenceschopnosti agrárních sektorů v zahraničním a stejně tak v místním obchodu, také dopadají na kapitálové investice v zemědělství. Zemědělská politika vytváří rozdíly v úrovni konkurenceschopnosti díky důchodovým dotacím, dotacím na výrobní vstupy, výrobkovým dotacím a opatřeními orientovanými na podporu a stabilizaci cen produktů, podporu vývozu a restrikci

dovozu, ale také ochranou podmínek hospodářské soutěže. Zemědělská výroba s sebou přináší řadu významných pozitivních, ale také negativních externalit. (32)

Pozitivní externality v zemědělství jsou například snižování využívání přírodních zdrojů při dosažení rovnováhy živin v půdě, omezování pronikání škodlivin do potravin, vytváření podmínek pro rozvoj biodiversity a pro přirozený nárůst vody, vytváření krásné krajiny s jejím, vytváření silničních sítí, vytváření pracovních příležitostí ve venkovských oblastech atd. Za negativní externality považujeme znečištění ovzduší, vznikající při produkci výstupů ze zemědělství, nadměrné využívání hnojiv, které znečišťuje vody a zhoršuje kvalitu potravin. (33)

Faktory ovlivňující konkurenceschopnost zemědělství členíme na vnitřní a vnější. Mezi vnitřní patří například: faktory určující technicko-ekonomickou úroveň zemědělství, tj. produktivita základních výrobních vstupů (produktivita práce, materiálních vstupů nebo půdy), technická stránka kvality produkce, která závisí na vlastnostech použité základní suroviny nebo na důslednosti výrobních postupů, rozsah produkce nebo třeba velikost podniku a forma podnikání. Jako vnější faktory můžeme jako příklady uvést: celkovou úroveň národní ekonomiky, význam zemědělství v celé národní ekonomice nebo bariéry vstupu a výstupu z odvětví. (34)

3.2.1 Vnitřní faktory

Technické rozdíly úrovní jsou připisovány vlivu dlouhodobých činitelů (vývojové trendy) a krátkodobých činitelů (sezónní, cyklické a náhodné odchylky od vývojového trendu). Z hlediska prostorového rozlišujeme faktory působící na celé zemědělství nebo na zemědělství regionální. Produktivitou chápeme transformaci vstupů na výstupy, a to s co největší efektivností.

Technicko-ekonomickou stránku efektivnosti zemědělské výroby posuzujeme zanalyzováním produktivity pracovních a kapitálových vstupů a přírodních zdrojů. To provádíme poměřením objemu vyrobené zemědělské produkce k rozsahu jednotlivých výrobních faktorů. Spotřebitelé se celosvětově stále více zajímají o kvalitu a zdravotní nezávadnost potravin, což jsou další složky ovlivňující konkurenceschopnost zemědělských produktů. Tento narůstající zájem je připisován případům onemocnění, vyvolaných konzumací zdravotně závadných potravin. Pod tím si můžeme představit např. nemoc šílených krav, salmonelu, výskyt dioxinů v živočišných výrobcích nebo antibiotika v krmivech pro zvířata. Oblastí zájmu spotřebitelů jsou také podmínky blahobytu zvířat, využívání obnovitelných zdrojů nebo ochrana životního prostředí. V roce 2000, na území států EU, vstoupily v platnost standardy pro blahobyt zvířat. EU dále stanovila ochranné značení pro místo původu pro potraviny z daného regionu a certifikáty zeměpisného označení. Každý členský stát ale přistupuje k zajištění zdravotní nezávadnosti rozdílně. (35)

3.2.2 Vnější faktory

Celková úroveň národní ekonomiky z makroekonomického hlediska ovlivňuje konkurenceschopnost zemědělství dostupností, kvalitou a cenou vstupů, kvalifikací pracovní síly, poptávkou po potravinách ovlivněnou příjmy domácností a také zahraničním obchodem. Ekonomiky většiny členských států OECD z historického hlediska jejich vývoje jsou velmi podobné. Zprvu šlo o ekonomiky založené na zemědělství, postupně přecházely přes manufakturu až do vyzrálých ekonomik, ve kterých zaujímá determinující postavení sektor služeb a klesá význam zemědělského sektoru. V jednotlivých státech ovšem dochází k různým rychlostem a intenzitám vývoje. Podíl zemědělství na HDP nebo podíl zaměstnaných v zemědělství na celkové zaměstnanosti bude v zemích střední a východní Evropy jiný než v zemích 15 ti původních států

Evropské unie. Je však nutno připomenout, že v rámci EU stále dochází ke snaze o sjednocení úrovní států v tomto odvětví. Na konkrétním případu České republiky byla zásadní transformace české ekonomiky. Zemědělství se muselo přizpůsobit novým podmínkám a příležitostem. Došlo ke snížení pracovních sil, snížení stavu hospodářských zvířat, ale také ke snížení zemědělské tržní produkce a nabídky zemědělských produktů. Přestože produktivita práce ve srovnání s jinými hospodářskými odvětvími rostla rychleji, docházelo k důchodové disparitě mezi odvětvími a zemědělstvím a dále k jejímu prohlubování. Po snížení množství dotací plynoucích do zemědělství se začínají výrazně propadat hospodářské výsledky zemědělských podniků. Klesá podíl na tvorbě HDP, na investicích, exportu a importu. (36)

1 Podíl zemědělství na HDP

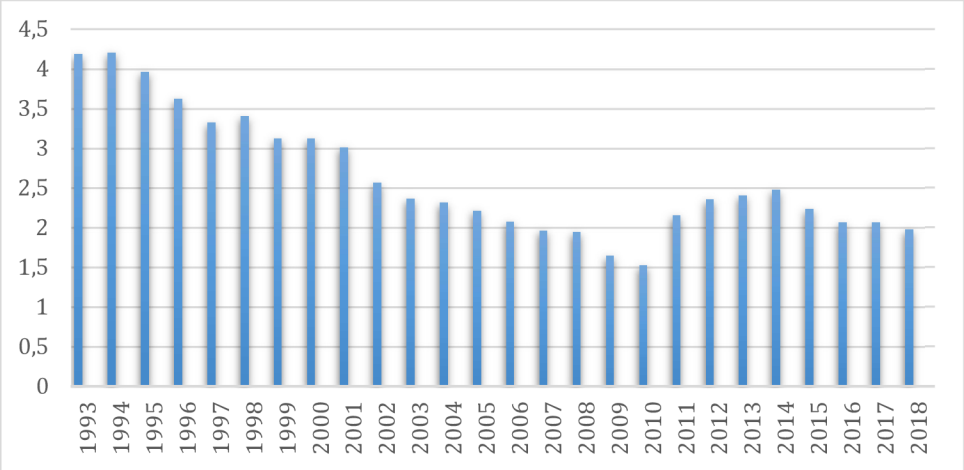

Zdroj dat: https://www.theglobaleconomy.com/Czech-Republic/share_of_agriculture/

Můžeme vidět, že zemědělství neovlivňuje tempo ekonomického růstu nijak významnou měrou a podíl zemědělství na HDP se víceméně každým rokem snižuje.

Situace na trhu práce před transformací se vyznačovala plnou zaměstnaností a převažující poptávkou po pracovní síle nad nabídkou. To se ale po otevření

ekonomiky, liberalizaci obchodu změnilo. Přestože ČR měla na počátku transformace předstih v ekonomické úrovni, v produktivitě práce měla nízkou zahraniční zadluženost a nevelký převis domácí poptávky, poptávka po pracovní síle poklesla a na trhu práce postupně roste nezaměstnanost. Výrazně se snižuje počet pracovníků v primárním sektoru, a naopak se zvyšuje počet pracovníků v sektoru terciárním. (37)

Z následujícího grafu je patrné, jak se počet zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství mezi lety 1993-2018 postupně snižuje.

2 Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství na zaměstnaných v NH

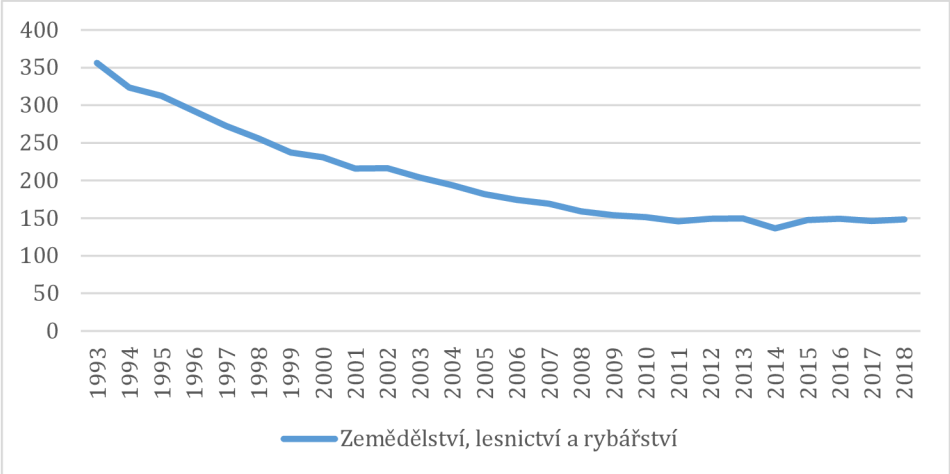

Zdroj:https://www.czso.cz/documents/10180/91606447/25013019063.pdf/4a1d06eb-fe99-403a-83d3-31203e23cf27?version=1.0

Od roku 1990 se rozdíly zaměstnanosti v zemědělství začínaly projevovat také v různých regionech. To bylo zapříčiněno rozdílnými výchozími pozicemi regionů. Neefektivní výroby procházely útlumem a ztrácely hospodářskou dynamiku. Přírodní podmínky v jednotlivých regionech také významně zasahují do počtů pracovníků zaměstnaných v zemědělství. Dalšími, více či méně významnými vlivy jsou například produktivita práce, tradice v regionech, surovinová základna aj. (38)

Pro představu zaměstnanosti v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství podle jednotlivých krajů slouží následující tabulka, sestavená podle údajů Českého statistického úřadu.

1 Vývoj zaměstnanosti v primárním odvětví

	1993	1996	1999	2002	2005	2008	2011	2014	2018
Hl. m. Praha	2,5	3,7	1,9	3,1	3,7	0,7	1,8	1,5	1,4
Středo-český kraj	44,0	37,3	28,0	26,7	21,6	18,2	17,4	15,7	20,2
Jihočeský kraj	38,1	33,3	22,3	25,8	17,7	18,0	16,2	15,8	17,2
Plzeňský kraj	28,3	21,8	18,7	18,0	14,3	13,4	13,6	11,4	9,7
Karlovar-ský kraj	7,8	4,7	2,7	5,1	4,1	2,9	3,7	2,3	5,1
Ústecký kraj	22,4	18,8	15,5	12,1	8,8	10,4	9,3	7,7	8,4
Liberecký kraj	10,8	6,8	7,1	5,6	3,8	5,0	4,2	2,8	3,6
Králové-hradecký kraj	19,6	17,0	18,3	14,1	12,0	10,0	10,7	10,4	12,6
Pardubický kraj	24,5	22,9	17,2	13,7	10,7	11,2	11,1	11,6	10,3
Kraj Vyso-čina	40,4	30,4	29,4	28,8	23,5	23,0	13,2	15,8	13,1
Jihomorav-ský kraj	46,4	31,5	28,0	24,7	19,9	15,6	15,3	15,3	16,3
Olomoucký kraj	27,8	26,7	18,6	17,8	15,9	11,1	9,9	9,0	14,0
Zlínský kraj	20,0	14,0	12,3	8,6	9,7	7,5	8,2	6,4	6,4
Moravsko-slezský kraj	25,8	23,6	17,0	14,3	15,9	11,8	11,0	11,1	10,1

Zdroj:https://www.czso.cz/csu/czso/204r-k-odvetvi-cinnosti-zamestnanych-v-nh-6v0grtd7ro

Nejvíce zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství můžeme vidět v kraji Středočeském, Jihočeském a Jihomoravském, a naopak nejméně v Praze, v kraji Libereckém a Karlovarském. Za posledních 10 let se tyto údaje ve většině krajů výrazně neměnily.

4 Finanční podpora zemědělství

V českém národním hospodářství je zemědělství velmi důležitým tradičním odvětvím. Pro dnešní generaci však není zemědělství příliš atraktivním odvětvím, a proto v této oblasti dochází ke stále většímu úbytku pracovních sil. Díky zahraničnímu obchodu, tedy větší konkurenci pro naše zemědělce, je nutné některé z nich finančně podporovat. V průběhu let si zemědělství prošlo značnými změnami. Ty nejvýznamnější bychom pravděpodobně nalezli v 90. letech minulého století, kdy celé naše hospodářství prošlo velkou proměnou. Také rok 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, přinesl zásadní změny do zemědělství. Se vstupem do EU jsme přijali Společnou zemědělskou politiku EU. Od této chvíle mohou naši zemědělci čerpat velkorysé finanční prostředky z unijních zdrojů. Agrární trh je v České republice regulován ze strany Státního zemědělského a intervenčního fondu (SZIF), spadajícího pod Ministerstvo zemědělství.

4.1 Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářský průmysl a pro správu lesů, myslivosti a rybářství. Ministerstvo, na základě východisek vládní zemědělské politiky a ze Společné zemědělské politiky EU, utváří právní předpisy pro zemědělství a snaží se podporovat „Evropský model zemědělství“. Jeho úkolem tedy určitě není plánování či dokonce řízení zemědělské výroby. Ministerstvo zřizuje sedm regionálních odborů SZIF, prostřednictvím kterých poskytuje služby zemědělcům. Společně mají na starost přímé platby, národní doplňkové platby k přímým podporám, programy strukturální podpory a programy rozvoje venkova. (39)

4.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Do společné zemědělské politiky EU spadá Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD – European Agricultural Fund for Rural Development). Je důležité zmínit, že tento fond není fondem strukturálním a tím pádem není součástí politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Projekty, které jsou zařazeny do Programu rozvoje venkova ČR mají nárok na finanční prostředky z tohoto fondu. Finance, které žadatele získají jsou vypláceny převážně ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo k rozvoji venkovských oblastí. (40)

4.3 Struktura dotačních zdrojů

Podle toho, odkud finanční prostředky plynou, můžeme dotační zdroje rozdělit na dvě skupiny. Se vstupem do EU má Česká republika přístup k evropským dotačním programům, které jsou ve většině případů kofinancované ze státního rozpočtu. Druhou skupinou jsou národní dotační programy, které jsou vypláceny pouze ze státního rozpočtu. Obě skupiny finančních prostředků administruje a vyplácí SZIF. (41)

Základní dotační nástroje v ČR podle webu Ministerstva zemědělství:

- Přímé platby
- Program rozvoje venkova ČR na období 2014 až 2020
- Operační program Rybářství na období 2014 až 2020
- Dotace v rámci Společné organizace trhu
- Národní dotace
- Podpůrný garanční a lesnický fond
- tato struktura je ještě doplněna o dobíhající a ukončené dotace (41)

4.3.1 Přímé platby

Nejvýznamnější složkou přímých plateb je **Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)**. V rámci SAPS jde o to, aby byly zemědělcům zajištěny stabilní příjmy. Zájemci o tuto dotaci musí splňovat podmínky uvedené v nařízení vlád pro přímé platby č. 50/2015 Sb. v platném znění. Veškeré finance jsou poskytovány **pouze z unijního rozpočtu**. Jedna z podmínek, která pro poskytnutí této platby musí být splněna je dodržení minimální výměry, která činní 1 ha. Zemědělská půda musí být také řádné obhospodařována. (42) Například pro rok 2018 byly pro Českou republiku v rámci SAPS odsouhlaseny finanční prostředky ve výši 472,2 milionu Eur. (43) Ve výroční zprávě pro přímé platby za rok 2019 se dočteme podrobnější údaje o vyplacených prostředcích v rámci SAPS, které jsou obsaženy v tabulce níže.

2 Přehled žádostí o SAPS

	2016	2017	2018
Celkový počet žadatelů	29.671	29.905	30.143
Celková výměra deklarovaná pro SAPS v ha	3.547.980	3.546.080	3.543.098
Celková částka SAPS v Kč	12.469.516.891	11.977.702.352	12.150.615.627

Zdroj:http://eagri.cz/public/web/file/651925/Vyrocni_zprava_2019___final_vcetne_map.pdf

Doplňkem k SAPS jsou **Přechodné vnitrostátní podpory (PVP),** které jsou vypláceny **ze státního rozpočtu**. Nárok na podporu má žadatel, jemuž byla přiznána platba SAPS. PVP jsou schvalovány na zemědělskou půdu, chov krav bez tržní produkce mléka, chov ovcí a koz a na chmel, brambory určené pro výrobu škrobu a přežvýkavce. (44)

4.3.2 Národní dotace

Národní dotace, jsou prostředky poskytované **výhradně z národních zdrojů**. Těmito dotacemi se Česká republika snaží udržet výrobní potenciál zemědělství. Dotační programy se zaměřují na prvky agroenvironmentálního charakteru-například biologická a fyzikální ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, na podporu ozdravování polních a speciálních plodin nebo na zamezení šíření nebezpečných nákaz hospodářských zvířat. (45) Národní dotace administruje Státní zemědělský intervenční fond.

4.3.3 Program rozvoje venkova 2014-2020

Finální verze programového dokumentu byla Evropskou komisí schválena dne 26. května 2015. Českému zemědělství byly v rámci Programu rozvoje venkova schváleny finanční prostředky ve výši 3,5 mld EUR (více než 96 mld Kč). 2,3 mld EUR je z unijních zdrojů a 1,2 mld EUR poputuje ze státního rozpočtu. V rámci programu bude podpořena snaha o zachování a zlepšení ekosystémů, které jsou nějakým způsobem propojeny se zemědělstvím. Prostředky budou také vynakládány na investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků. Dalším cílem programu je také například tvorba nových pracovních míst nebo samotné předávání znalostí. (46)

3 Předpokládané alokace finančních prostředků (v % vyjádření) do jednotlivých oblastí

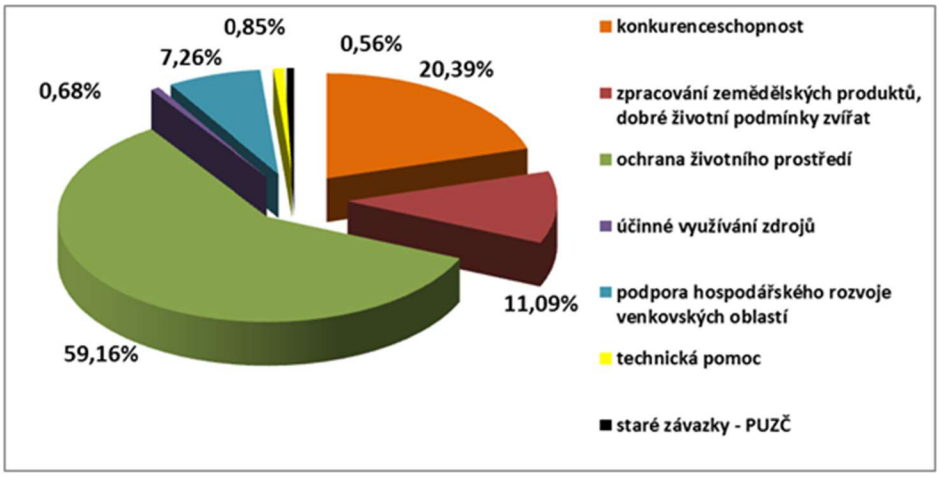

Zdroj: http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/

Z tohoto grafu je patrná největší priorita Evropské unie pro dané programové období. Největší procentní část finančních prostředků je plánovaná pro oblast ochrany životního prostředí. Tato oblast je v současné době všeobecně jedním z nejdůležitějších témat institucí EU.

5 Analýza vybraného zemědělského podniku

Nyní začnu praktickou část, to znamená analyzování hospodaření družstva, a to nejprve stručným představením zemědělského podniku. V samostatných kapitolách za každé jednotlivé období rozeberu zvlášť rostlinnou a zvlášť živočišnou produkci, protože rostlinná a živočišná produkce jsou hlavní náplní činnosti družstva. Informace v jednotlivých kapitolách jsou čerpány z výroční zprávy družstva z roku 2018. která je dostupná v přílohách této práce. Cílem této analýzy je posoudit úroveň hospodaření vybraného družstva a zjistit, jak moc jsou dotace, které do družstva plynou pro ně významné, či zda by podnik byl schopen provádět svou činnost i bez těchto prostředků. Analýzu budu provádět za roky 2016, 2017 a 2018. Tato období jsem zvolila jako nejaktuálnější.

5.1 Charakteristika Zemědělského družstva Budišov

Zemědělské družstvo Budišov bylo do Obchodního rejstříku zapsáno 1. března 1991. Ovšem družstvo funguje již od roku 1956. Základní kapitál byl zapsán ve výši 14.600.000 Kč. Základní členský vklad činí 50.000 Kč. Předmět činnosti je dle obchodního rejstříku vymezen následujícími činnostmi: zemědělská výroba, hospodaření na vodních plochách a rybnících s chovem ryb, zpracování zemědělských surovin, hostinská činnost, opravy silničních vozidel, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, truhlářství, podlahářství, kovářství, vodoinstalatérství, silniční motorová doprava nákladní, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, ošetřování rostlin, rostlinných produktů, objektů a půdy proti škodlivým organismům přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky, montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení, výroba, obchodní činnost, opravy ostatních

dopravních prostředků a pracovních strojů, výroba elektřiny a provozování čerpacích stanic.

Podle výroční zprávy z roku 2018 družstvo obhospodařuje 2.611,13 ha zemědělské půdy pronajaté od vlastníků. Z toho je 2.239,58 ha orné půdy a 371,55 ha luk a pastvin. Většinu sklizených obilovin má družstvo pro vlastní spotřebu ve své živočišné výrobě. Obilí prodávají pouze na krmný fond do ADW, členům družstva a na osivo společnostem Oseva a Elita. V roce 2018 také zaměstnávalo na trvalý pracovní poměr 78 pracovníků. Mělo 343 členů a jejich majetek činil 90.720 tis. Kč.

5.2 Analýza roku 2016

V oblasti rostlinné výroby mělo družstvo v roce 2016 celkovou výměru obilovin, dle výroční zprávy, 758,90 ha. Z této výměry sklidili celkem 3.669,9 t obilovin (pšenice ozimá, tritikale, ječmen ozimý, ječmen jarní a oves). Průměrný výnos z jednoho hektaru byl tedy 4,84 t obilovin. Celkový výnos z řepky olejné 577,8 t. Tržby za obiloviny byly v tomto roce 620 tis. Kč a za řepku 5.982 tis. Kč. **Celkové tržby z rostlinné výroby 6.603 tis. Kč.** Produkce výrobků rostlinné výroby za rok 2016 byla v hodnotě 28.508 tis. Kč a produkce pomocné výroby (seno, senáž, siláž) 27.232 tis. Kč. Celkový výsledek výroby včetně dotací 11.824 tis. Kč. Celkové dotace družstvo obdrželo ve výši 24.204 tis. Kč

V živočišné výrobě družstvo prodalo mléko za 22.827 tis. Kč, hovězí maso za 7.698 tis. Kč, dojnice za 1.683 tis. Kč, vepřové maso 12.075 tis. Kč a prasata 738 tis. Kč. **Celkové tržby v živočišné výrobě byly 45.022 tis. Kč** a dotace do živočišné výroby 13.575 tis. Kč.

Dotace k 30. 11. 2016

3 Přijaté dotace v roce 2016

Dotace	Tis. Kč
Národní dotace	**14.075**
Dotace kontrola užitkovosti	104
Dotace na pojištění plodin	221
Dotace na pojištění zvířat	97
Dotace na ozdravení prasat, selat	6.270
Dotace mimořádná dojnice, prasnice	3.500
Dotace – zelený bonus	3.877
Dotace úroků	6
Přímé platby	**15.417**
Dotace na bílkovinné plodiny	977
Dotace na plochu (SAPS)	8.066
Greening	4.554
Dotace na krávy s tržní produkcí	1.820
Program rozvoje venkova	**2.521**
Dotace na méně příznivé oblasti	649
Dotace na meziplodiny	1.360
Dotace na chov přežvýkavců	512
Celkové dotace v rostlinné výrobě	**24.204**
Celkové dotace v živočišné výrobě	**13.575**

Zdroj: vypracováno podle hlavní knihy za hospodářský rok 2016

Údaje o dotacích v roce 2016 ve srovnání s roky následujícími nejsou úplné. Podrobnější informace o poskytnutých dotacích bohužel nemám pro tento rok k dispozici.

5.3 Analýza roku 2017

V roce 2017 družstvo evidovalo celkovou výměru obilovin 776 ha a celkem sklidilo 2.293,3 t. Z toho vychází průměrný výnos na hektar 2,95 t. Řepky olejné v tomto období sklidilo 407,19 t. Oproti předcházejícímu období zaznamenáváme výrazný pokles ve výnosech z jednotlivých plodin. Stejně tomu bylo také u řepky, kterou družstvo v tomto roce neprodávalo. V květnu 2017 družstvo přišlo o 25 ha řepky, která byla zničena kroupami. Od pojišťovny obdrželo 2.297 tis. Kč. Tržby za obiloviny činily 597 tis. Kč. **Celkové tržby z rostlinné výroby byly tedy 597 tis. Kč.** Produkce výrobků rostlinné výroby byla 21.470 tis. Kč a produkce pomocné výroby (seno, senáž, siláž) 19.098 tis. Kč. Celkový výsledek výroby včetně dotací byl záporný, tedy -8.820 tis. Kč. Celkové dotace pro družstvo v rostlinné výrobě byly 15.480 tis. Kč

V živočišné výrobě v roce 2017 družstvo utržilo za prodané mléko 29.751 tis. Kč, hovězí maso 8.344 tis. Kč, dojnice 2.252 tis. Kč, vepřové maso 13.439 tis. Kč a prasata 724 tis. Kč. **V živočišné výrobě byly celkové tržby 54.520 tis. Kč** a dotace do živočišné výroby 11.052 tis. Kč.

Dotace k 30. 11. 2017

Za hospodářský rok 2017 byly **veškeré dotace,** které družstvo obdrželo ve výši **79.512 tis. Kč**.

4 Přijaté dotace v roce 2017

Dotace	Tis. Kč
Národní dotace	**60.102**
Dotace kontrola užitkovosti	105
Dotace na pojištění plodin	231
Dotace na pojištění zvířat	94
Dotace na ozdravení prasat, selat	6.691

Dotace na poradenství	229
Dotace od PGRLF na vůz Bogballe	400
Dotace – zelený bonus	47.820
Vratka LTO	1.833
Vratka nafta	2.681
Dotace úroků	18
Přímé platby	**15.864**
Dotace na bílkovinné plodiny	927
Dotace na plochu (SAPS)	8.507
Dotace na zemědělskou půdu (SAPS)	462
Greening	4.156
Dotace na krávy s tržní produkcí	1.812
Program rozvoje venkova	**3.546**
Dotace na méně příznivé oblasti	618
Dotace na meziplodiny	578
Dotace welfare zvířat	1.570
Dotace na chov přežvýkavců	84
Dotace na zlepšení životních podmínek u dojnic	696
Celkové dotace v rostlinné výrobě	**15.480**
Celkové dotace v živočišné výrobě	**11.052**
Ostatní dotace	**52.980**

Zdroj: vypracováno podle Výroční zprávy 2017

Výše dotací poskytnutých z národních zdrojů byla 60.102 tis. Kč, dotace v rámci opatření přímých plateb 15.864 tis. Kč a prostředky z Programu rozvoje venkova byly 3.546 tis. Kč. V tabulce jsou také zvlášť uvedeny dotace, které byly poskytnuty v rámci rostlinné a živočišné výroby, protože rostlinná a živočišná výroba jsou hlavním předmětem podnikání družstva.

5.4 Analýza roku 2018

Za rok 2018 družstvo na celkové výměře obilovin 826 ha celkem sklidilo 3.943 t. Průměrný výnos na hektar byl tedy 4,76 t. Řepky olejné v tomto období sklidilo 851,31 t.

V tomto období, ve srovnání s rokem 2017, celková sklizeň výrazně vzrostla. Tržby za obiloviny byly 1.350 tis. Kč a za řepku 3.572 tis. Kč. **Celkové tržby v rostlinné výrobě činily 4.922 tis. Kč.** Produkce výrobků rostlinné výroby byla ve výši 33.666 tis. Kč, produkce pomocné výroby (seno, senáž, siláž) 27.023 tis. Kč. Celkový výsledek produkce včetně dotací byl oproti předchozímu roku o poznání příznivější, 14.222 tis. Kč. Celkové dotace v rostlinné výrobě = 26.459 tis. Kč.

V živočišné výrobě družstvo vykázalo celkové tržby za mléko 31.152 tis. Kč, celkové tržby za hovězí maso 8.596 tis. Kč, tržby za dojnice 1.484 tis. Kč, tržby za vepřové 13.480 tis. Kč, tržby za prasata 727 tis. Kč. **Celkové tržby v oblasti živočišné výroby byly 55.438 tis. Kč** a obdržené dotace 12.870 tis. Kč.

Dotace k 30. 11. 2018

Za hospodářský rok 2018 byly **veškeré dotace,** které družstvo obdrželo ve výši **94.327 tis. Kč**.

5 Přijaté dotace v roce 2018

Dotace	Tis. Kč
Národní dotace	**65.294**
Dotace na pojištění plodin	284
Dotace na pojištění zvířat	94
Dotace na ozdravení prasat, selat	7.658
Dotace na sucho	6.474
Dotace – zelený bonus	45.988

- dotace-zelený bonus BPS Budišov	*25.239*
- dotace-zelený bonus BPS Hodov	*19.694*
- dotace-zelený bonus FVE	*1.055*
Vratka LTO	1.893
Vratka nafta	2.898
Dotace úroků	5
Přímé platby	**16.588**
Dotace na bílkovinné plodiny	1.067
Dotace na plochu (SAPS)	8.408
Greening	4.414
Dotace na krávy s tržní produkcí	2.098
Dotace na postupy příznivé pro klima a životní prostředí	378
Dotace finanční kázeň	223
Program rozvoje venkova	**12.445**
Dotace na méně příznivé oblasti	3.468
Dotace na meziplodiny	1.598
Dotace welfare zvířat	1.474
Dotace na chov přežvýkavců	74
Dotace na zlepšení životních podmínek u dojnic	540
Dotace na zlepšení životních podmínek u prasat	931
Dotace na zatravnění	368
Investiční dotace na OMD	3.992
Celkové dotace v rostlinné výrobě	**26.455**
Celkové dotace v živočišné výrobě	**12.870**
Ostatní dotace	**55.002**

Zdroj: vypracováno podle Výroční zprávy 2018

5.5 Srovnání

Cílem této kapitoly je vzájemné porovnání sledovaných období. Srovnání bude provedeno pomocí několika ukazatelů. Jako první provedu meziroční

vertikální analýzu rozvahy, dále analýzu výkazů zisku a ztráty, a také analýzu pomocí poměrových ukazatelů.

5.5.1 Meziroční vertikální analýza vývoje aktiv a pasiv

V rámci porovnání tří vybraných období bych se nejprve chtěla zaměřit na to, jak se vyvíjela struktura majetku družstva. Hodnota jednotlivých položek, a také podíl položek na celkových aktivech/pasivech.

6 Meziroční vertikální analýza vývoje aktiv a pasiv

	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Celková aktiva	**290.623**	**100,00 %**	**283.970**	**100,00 %**	**309.441**	**100,00 %**
Dlouhodobý majetek	**165.480**	**56,94 %**	**159.305**	**56,10 %**	**151.012**	**48,80 %**
Dlouhodobý h. majetek	165.270	56,87 %	159.095	56,03 %	150.459	48,62 %
Dlouhodobý f. majetek	210	0,07 %	210	0,09 %	553	0,18 %
Oběžná aktiva	**123.963**	**42,65 %**	**124.326**	**43,78 %**	**158.397**	**51,19 %**
Zásoby	64.646	22,24 %	60.293	21,23 %	66.869	21,61 %
Kr. pohledávky	48.968	16,85 %	39.416	13,88 %	43.784	14,15 %
Kr. fin. majetek	10.349	3,56 %	24.617	8,67 %	47.744	15,43 %
Časové rozlišení aktiv	**1.180**	**0,41 %**	**339**	**0,12 %**	**32**	**0,01 %**
Pasiva	**290.623**	**100,00 %**	**283.970**	**100,00 %**	**309.441**	**100,00 %**

Vlastní kapitál	**213.604**	**73,50 %**	**222.200**	**78,25 %**	**239.021**	**77,24 %**
Cizí zdroje	**75.372**	**25,93 %**	**58.863**	**20,73 %**	**68.637**	**22,18 %**
Dlouhodobé závazky	55.959	19,25 %	45.887	16,16 %	44.857	14,50 %
Krátkodobé závazky	19.413	6,68 %	12.976	4,57 %	23.780	7,68 %
Časové rozlišení pasiv	**1.647**	**0,57 %**	**2.907**	**1,02 %**	**1.783**	**0,58 %**

Zdroj: vypracováno podle rozvah 2016, 2017 a 2018

První výkyv ve vývoji můžeme pozorovat hned u hodnoty aktiv. Dlouhodobý majetek je tvořen z velké části majetkem dlouhodobým hmotným. Dlouhodobý nehmotný majetek družstvo v žádném z období nevykázalo. Zastoupení oběžných aktiv se každým rokem zvyšuje. To nám říká, že podnik je aktivní ve výrobní sféře. Krátkodobý finanční majetek, konkrétněji peněžní prostředky na účtech rostou. Položka časové rozlišení aktiv značně klesá-náklady příštích období i příjmy příštích období klesají. Na straně pasiv pozorujeme rostoucí trend u vlastního kapitálu.

5.5.2 Meziroční analýza vývoje nákladů a výnosů

V následující tabulce jsou zachyceny hodnoty vybraných položek výsledovky.

7 Meziroční analýza vývoje nákladů a výnosů

	2016	2017	2018
Tržby z prodeje výrobků a služeb	71.905	76.796	82.047
Tržby za prodej zboží	5.079	5.113	4.615
Náklady vynaložené na prodané zboží	*4.726*	*4.719*	*4.293*
Výkonová spotřeba	90.120	85.939	94.166
Osobní náklady	32.936	34.919	39.231
Úpravy hodnot v provozní oblasti	31.494	27.197	24.271
Ostatní provozní výnosy	93.074	83.676	90.899
Ostatní provozní náklady	6.274	5.970	5.483
Provozní VH	**17.116**	**13.939**	**24.354**
Výnosové úroky a podobné výnosy	84	23	60
Nákladové úroky a podobné náklady	1.561	1.189	1.075
Ostatní finanční výnosy	15	9	76
Ostatní finanční náklady	395	55	49
Finanční VH	**-1.857**	**-1.212**	**-695**
VH před zdaněním	**15.259**	**12.727**	**23.659**
Daň z příjmů	2.845	2.347	4.310
VH po zdanění	**12.414**	**10.380**	**19.349**

Zdroj: vypracováno podle výkazů zisku a ztráty 2016, 2017 a 2018

Stabilní růst pozorujeme u tržeb za výrobky a služby, což značí dobré finanční zdraví podniku. Nejvyšší nákladovou položkou je ve všech letech výkonová spotřeba, do které řadíme především spotřebu materiálu a energie (na celkové výkonové spotřebě má v roce 2016 65,08 % podíl, v roce 2017 65,32 % a v roce 2018 61,91 %), služby a náklady vynaložené na prodané zboží. Vysoká výkonová spotřeba je znakem výrobních podniků. Nejvyšší výnosovou položkou jsou ostatní provozní výnosy, kterými rozumíme tržby z prodaného dlouhodobého majetku, tržby z prodaného materiálu a jiné provozní výnosy.

Jiné provozní výnosy jsou například přijaté provozní dotace nebo pojistná plnění. Podíl jiných provozních výnosů na celkových ostatních provozních výnosech byl v roce 2016 96,76 %, v roce 2017 94,71 % a v roce 2018 95,70 %.

5.5.3 Analýza poměrových ukazatelů

V této části provedu finanční analýzu pomocí těchto ukazatelů: ukazatelů zadluženosti (poměr závazků k aktivům a míra samofinancování), ukazatelů likvidity (běžná likvidita a pohotová likvidita) a ukazatelů rentability (rentabilita tržeb, rentabilita vlastního kapitálu).

Ukazatelé zadluženosti

Ukazatelům zadluženosti se také říká ukazatele dlouhodobé finanční stability. Pomocí těchto ukazatelů zjistíme, do jaké míry podnik financuje svou činnost cizími zdroji a jak naplňuje své závazky. (47)

Celková zadluženost

Tento ukazatel je základním ukazatelem pro posouzení zadluženosti podniku, říká se mu také ukazatel věřitelského rizika. Pravidlem je, že čím vyšší je tento ukazatel, tím vyšší je zadluženost a tím pádem je podnik více rizikovější pro věřitele

$$Celková\ zadluženost = \frac{celkové\ závazky}{celková\ aktiva} x100$$

8 Celková zadluženost

	2016	2017	2018
Celkové závazky (tis. Kč)	75.359	58.863	68.637
Celková aktiva (tis. Kč)	290.623	283.970	309.441
Celková zadluženost	**25,93 %**	**20,73 %**	**22,18 %**

Zdroj: vlastní výpočet

Z těchto výsledků můžeme usoudit, že podnik svůj majetek a činnost financuje převážně ze svých vlastních prostředků. Používání většího množství cizích zdrojů by pro podnik nemuselo být na škodu. Cizí zdroje mohou zvýšit výnosnost celkového kapitálu, což podniku může být ku prospěchu. (48)

Míra samofinancování

Tento ukazatel dává do poměru vlastní kapitál a celková aktiva podniku. Poskytuje nám informaci o tom, jak je podnik hospodářsky a finančně stabilní.

$$Míra\ samofinancování = \frac{vlastní\ kapitál}{aktiva\ celkem}\ x\ 100$$

9 Míra samofinancování

	2016	2017	2018
Vlastní kapitál (tis. Kč)	213.604	222.200	239.021
Aktiva celkem (tis. Kč)	290.623	283.970	309.441
Míra samofinancování	**73,50 %**	**78,25 %**	**77,24 %**

Zdroj: vlastní výpočet

Na základě předchozích výpočtů můžeme říci, že družstvo z velké části financuje svoji činnost z vlastních zdrojů. Je tedy podnikem velice stabilním. Cizí zdroje (úvěry, půjčky, závazky...) představují pouze 20–30 % prostředků. Míru samofinancování má podnik stále na skoro stejné úrovni.

Ukazatelé likvidity

Ukazatelé likvidity udávají, do jaké míry je podnik schopen hradit své závazky.

Běžná likvidita (CR – Current Ratio)

Ukazatel je někdy také nazýván jako ukazatel solventnosti. Solventní podnik je ten, který je schopen hradit včas, ve sjednané výši a na požadovaném místě všechny své závazky. (49) Ukazatel nám dává informaci o tom, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Kdyby podnik přeměnil svá oběžná aktiva na peněžní prostředky, kolikrát by z nich byl schopen uspokojit své věřitele. Tento výpočet nám ověří, zda podnik hradí krátkodobé závazky krátkodobými aktivy. Optimální výše se pohybuje v rozmezí 1,8 až 2,5. Čím vyšší hodnota vychází, tím menší je u podniku riziko platební neschopnosti. (50)

$$Běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky}$$

10 Běžná likvidita

	2016	2017	2018
Oběžná aktiva (tis. Kč)	123.963	124.326	158.397
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	19.413	12.976	23.780
Běžná likvidita	**6,4**	**9,6**	**6,7**

Zdroj: vlastní výpočet

Družstvo obhospodařuje velké množství půdy a z toho také vyplývají velmi vysoká oběžná aktiva. Zemědělství je velice náchylné na nepřízeň přírodních podmínek. Proto si pravděpodobně podnik udržuje ve skladech zásoby tak vysoké a „pojišťuje se na horší časy“. Běžná likvidita díky tomu vychází velmi vysoká. Riziko platební neschopnosti družstvu nehrozí.

Pohotová likvidita (QAR – Quick Asset Ratio)

Rozdíl tohoto ukazatele oproti ukazateli běžné likvidity je ten, že do pohotové likvidity nezapočítáváme hodnotu zásob. Z oběžných aktiv zásoby odečteme, jakožto nejméně likvidní oběžná aktiva. Optimální se doporučuje hodnota 0,7 – 1,0. U konzervativní strategie 1,1 – 1,5. U hodnot, které leží v intervalu 0,4 – 0,7 hovoříme o vysoce agresivní strategii podniku. (51)

$$Pohotová\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky}$$

11 Pohotová likvidita

	2016	2017	2018
Oběžná aktiva (tis. Kč)	123.963	124.326	158.397
Zásoby (tis. Kč)	64.646	60.293	66.869
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	19.413	12.976	23.780
Pohotová likvidita	**3,1**	**4,9**	**3,8**

Zdroj: vlastní výpočet

To, že ukazatel pohotové likvidity vychází velmi vysoký ve všech třech obdobích je pozitivní zprávou pro věřitele, ovšem management podniku by měl nad těmito hodnotami pouvažovat.

Takto vysoký ukazatel váže velké množství oběžných aktiv ve formě pohotových prostředků, ze kterých podnik získává malý nebo žádný úrok. Tím dochází k neproduktivnímu využívání vložených prostředků a výkonost podniku tím může být negativně ovlivněna. (51) Ve srovnání s likviditou běžnou se nám ukazatel odečtením zásob výrazně snížil. Podnik má tedy značné množství financí uložené právě v zásobách.

Ukazatelé rentability

Ukazatelé rentability nám dávají informace o návratnosti, či výkonnosti zdrojů (vložených prostředků).

Rentabilita tržeb (ROS)

Při výpočtu tohoto ukazatele, lze pracovat buď s čistým ziskem (EAT) nebo s hodnotou EBIT (zisk před úroky a zdaněním). Ukazatel nám dává informaci o tom, kolik Kč zisku má podnik z jedné koruny tržeb. Výpočet s použitím EAT je vyjádřením tzv. ziskové marže. (52)

V případě použití EAT: $ROS = \frac{EAT}{tržby\ z\ prodeje\ vlastních\ výrobků,služeb\ a\ zboží}$

V případě použití EBIT, nahradíme čitatele ziskem před úroky a zdaněním.

12 Rentabilita tržeb

	2016	2017	2018
EAT (tis. Kč)	12.414	10.380	19.349
EBIT (tis. Kč)	15.259	12.727	23.659
Tržby za výrobky a služby (tis. Kč)	71.905	76.796	82.047
Tržby za zboží (tis. Kč)	5.079	5.113	4.615
ROS (použito EAT)	**0,1613**	**0,1267**	**0,2233**
ROS (použito EBIT)	**0,1982**	**0,1554**	**0,2730**

Zdroj: vlastní výpočet

Ukazatel je v roce 2017 ovlivněn menšími tržbami, které byly zapříčiněny nepřízní počasí. Za normálních podmínek bychom pravděpodobně zaznamenali růst a mohli konstatovat, že ukazatel rentability tržeb postupně roste. Ukazatel se běžně pohybuje mezi 2–50 %, ideálně by měl být nad 10 %. (53) Toto kritérium podnik splňuje.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita vlastního kapitálu zajímá nejvíce majitele podniku. Ukazuje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu vlastního kapitálu (vloženého vlastníky, či akcionáři). Pro akcionáře je nejlepší, když podnik maximalizuje svůj zisk před zdaněním, minimalizuje daň a efektivně využívá zdroje kapitálu. (54)

$$ROE = \frac{\check{c}ist\acute{y}\ zisk}{vlastn\acute{i}\ kapit\acute{a}l}$$

13 Rentabilita vlastního kapitálu

	2016	2017	2018
Čistý zisk (v tis. Kč)	12.414	10.380	19.349
Vlastní kapitál (v tis. Kč)	213.604	222.200	239.021
ROE	**5,81 %**	**4,67 %**	**8,10 %**

Zdroj: vlastní zpracování

Ukazatel ROE by ideálně neměl vyjít nižší, než 8 %. (55) V roce 2018 podnik 8 % hranici přesáhl.

5.5.4 Podíl dotací na celkových tržbách

14 Podíl dotací na celkových tržbách

	2016	2017	2018
Celkové tržby, obrat (tis. Kč)	**178.039**	**165.616**	**177.990**
Podíl tržeb rostlinné výroby bez dotací	3,71 %	0,36 %	2,77 %
Podíl dotací rostlinné výroby na celkových tržbách	13,59 %	9,35 %	14,87 %
Podíl tržeb z živočišné výroby bez dotací	25,29 %	32,92 %	31,15 %
Podíl dotací živočišné výroby na celkových tržbách	7,62 %	6,67 %	7,23 %
Podíl národních dotací na tržbách	7,91 %	36,29 %	36,68 %
Podíl přímých plateb na tržbách	8,66 %	9,58 %	9,32 %
Podíl dotací z Programu rozvoje venkova na tržbách	1,42 %	2,14 %	6,99 %
Podíl všech přijatých dotací na celkových tržbách	**21,21 %**	**48,01 %**	**53,00 %**

Zdroj: vlastní zpracování

Údaje o dotacích v roce 2016 ve srovnání s roky následujícími nejsou úplné. Informace o dotacích poskytnutých z jiných oblastí, než oblasti zemědělství bohužel nemám k dispozici. Národní dotace proto zaujímají v roce 2016 jen menší část z celkových tržeb. Procentní zastoupení v letech 2017 a 2018 vidíme, že je téměř totožné.

V roce 2017 pozorujeme výkyv v tržbách z rostlinné výroby způsobený poničením 25 ha úrody řepky kroupami. Nejvíce družstvo čerpá dotace národní, nejméně z Programu rozvoje venkova. Dotacemi je více podporovaná rostlinná výroba ve srovnání s výrobou živočišnou. Můžeme vidět, že veškeré přijaté dotace se z poloviny podílí na celkových tržbách družstva.
Například v ukazatelích rentability, kde počítáme s výnosy (kam patří provozní dotace, které družstvo čerpá), si družstvo vede velmi dobře, díky dotacím, které každoročně obdrží.

Závěr

Bakalářská práce si kladla za cíl zjistit, jak moc jsou pro hospodaření vybraného podniku klíčové příjmy z dotací. Pro analýzu hospodaření a dotací jsem využila účetních výkazů (rozvahy a výkazu zisku a ztráty) a výročních zpráv. Některé podklady jsou volně dostupné ve Sbírce listin, a některé mi poskytl sám podnik. Výroční zprávu z roku 2016 družstvo bohužel nemá k dispozici, proto k tomuto období nemám tak detailní informace o přijatých dotacích jako v letech 2017 a 2018. Všechny podklady, ze kterých jsem čerpala jsou v příloze této práce.

Podnikání v oblasti, jako je zemědělství je velmi nevyzpytatelné. Je to odvětví velmi náchylné na okolní vlivy, které sám podnikatel (předseda družstva) nemůže ovlivnit. V těchto nenadálých situacích mohou mít dotace zásadní význam pro fungování a vůbec existenci takovýchto podniků.
K analýze hospodaření podniku jsem využila analýzu rozvah, výkazů zisku a ztráty a některých ukazatelů finanční analýzy. Tyto ukazatelé mají převážně širší vypovídací schopnost, ale pro představu o tom, jak dobře či špatně zemědělské družstvo hospodaří, jsou dostačující.

Pasiva podniku jsou z větší části tvořena vlastními zdroji. Ukazatel míry samofinancování přesahuje hodnotu 70 % ve všech třech sledovaných obdobích. To značí velmi stabilní podnik, nicméně větší využívání cizích zdrojů nemusí být na škodu. Podle výsledků celkové zadluženosti je družstvo také velmi věrohodným podnikem.

Výsledky ukazatelů likvidity ukazují, že riziko platební neschopnosti sledovanému družstvu nehrozí. Nicméně to, že ukazatel běžné likvidity je poměrně

vysoký, je zapříčiněno vysokými oběžnými aktivy, které družstvo ze své činnosti má.
Doporučovaná výše ukazatele rentability vlastního kapitálu je teoreticky uváděna více, než 8 %. Tuto hranici se podniku podařilo přesáhnout v roce 2018 o 0,10 %.

Rozdělením dotací poskytovaných do živočišné výroby a do výroby rostlinné a vypočtením jejich podílu na celkových tržbách jsem zjistila, že větší podíl na celkových tržbách mají dotace výroby rostlinné. Rostlinná výroba je více podporovanou pravděpodobně díky tomu, že je více náchylnou k různým výkyvům zapříčiněným těžko ovlivnitelnými vlivy. Když se podíváme na samotné tržby bez dotací, rostlinná výroba se na celkových tržbách podílí zanedbatelně.

Dalším rozdělením dotací na národní dotace, přímé platby a dotace z Programu rozvoje venkova bylo zjištěno, že na celkových tržbách mají největší podíl národní dotace. Veškeré přijaté dotace družstva se na celkových tržbách podílí víceméně z poloviny. Z mého pohledu je to poměrně vysoké množství. Nejvyšší a zároveň nejdůležitější dotací pro podnik je zelený bonus, na který má družstvo nárok provozováním dvou bioplynových stanic a fotovoltaické elektrárny. Z prostředků poskytovaných Evropskou unií je nejvyšší dotací SAPS, díky velkému množství obhospodařované zemědělské půdy.

Podle vypočtených ukazatelů finanční analýzy družstvo hospodaří dobře a je velmi stabilním podnikem.

Použité zdroje

1. **Bažantová, Ilona.** *Družstevní a svépomocné koncepce v českém ekonomickém myšlení: vývoj názorů a pokusů o praktickou realizaci do roku 1948.* Praha : Prospektrum, 2002. str. 14. ISBN 80-7175-111-1.

2. Feierabend, *Ladislav Karel. Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 1952. Volary : Stehlík, 2007. stránky 23-24. ISBN 978-80-86913-03-2.*

3. Bažantová, Ilona. Družstevní a svépomocné koncepce v *českém ekonomickém myšlení: vývoj názorů a pokusů o praktickou realizaci do roku 1948.* Praha : Prospektrum, 2002. stránky 67-68. ISBN 80-7175-111-1.

4. **Feierabend, Ladislav Karel.** *Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 1952.* Volary : Stehlík, 2007. str. 16. ISBN 978-80-86913-03-2.

5. **—. Zemědělské** družstevnictví *v Československu do roku 1952. Volary : Stehlík, 2007. stránky 13-14. ISBN 978-80-86913-03-2.*

6. —. *Zemědělské* družstevnictví v Československu do roku 1952. Volary : Stehlík, 2007. stránky 16-17. ISBN 978-80-86913-03-2.

7. Bažantová, *Ilona. Družstevní a svépomocné koncepce v českém ekonomickém myšlení: vývoj názorů a pokusů o praktickou realizaci do roku* 1948. Praha : Prospektrum, 2002. str. 108. ISBN 80-7175-111-1.

8. **Feierabend, Ladislav Karel.** *Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 195.* Volary : Stehlík, 2007. stránky 17-18. ISBN 978-80-86913-03-2.

9. —. *Zemědělské družstevnictví v Československu do roku 1952.* Volary : Stehlík, 2007. str. 15. ISBN 978-80-86913-03-2.

10. Kraus, *Josef. 100 let Ústavu zemědělské ekonomiky a* informací: 100 years of the Institute of Agricultural Economics *and Information.* Praha : Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2012. stránky 14-15. ISBN 978-80-86671-91-8..

11. Marjánko, *Bednřich. Akční výbory Národní fronty. totalita.cz*. [Online] [Citace: 23. Únor 2020.] http://www.totalita.cz/vysvetlivky/akcni.php.

12. **Suk, Richard.** *Místo jednotných zemědělských družstev v soustavě etnografických jevů. Jstor. [Online] 1974. [Citace: 29. Leden 2020.*] www.jstor.org/stable/42702576.

13. businesscenter.cz. Družstvo. [Online] [Citace: 10. Duben 2020.] https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo-predpisy/formy-podnikani/druzstvo/.

14. **Guth, Jiří a** kolektiv. *Družstevnictví v kostce.*

15. Šarpatka, Bořivoj. Agroekologie: východiska pro udržitelné zemědělské hospodaření. Olomouc : Bioinstitut, 2010. str. 14. ISBN 978-80-87371-10-7.

16. Kraus, *Josef. 100 let Ústavu zemědělské ekonomiky a* informací: 100 years of the Institute of Agricultural Economics and *Information.* Praha : Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2012. str. 15. ISBN 978-80-86671-91-8.

17. **—. 00** let *Ústavu zemědělské ekonomiky a informací: 100 years of the Institute of Agricultural Economics and Information. Praha :* Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2012. str. 20. ISBN 978-80-86671-91-8.

18. —. *100 let Ústavu zemědělské ekonomiky a informací: 100 years of the Institute of Agricultural Economics and Information.* Praha : Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2012. str. 27. ISBN 978-80-86671-91-8.

19. **Zeman, Karel.** Vývoj vlastnictví k půdě a souvisejících procesů na území *ČR* od roku 1918 do současné doby. Praha : Oeconomica, 2013. stránky 153-157. ISBN 978-80-245-1915-9.

20. **Grega, Libor.** Ekonomická opodstatněnost podpory zemědělství. Brno : Mendelova zemědělská a *lesnická* univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, 2005. str. 20. ISBN 80-7157-829-0.

21. **Zeman, Karel.** *Vývoj vlastnictví k půdě a souvisejících procesů na území ČR od roku 1918 do současné doby.* Praha : Oeconomica, 2013. str. 155. ISBN 978-80-245-1915-9.

22. **Bečvářová, Věra** a Zdráhal Ivo. Agricultural policy and trade. 1. Brno : Mendel University in Brno, 2013. stránky 109-110. ISBN 978-80-7375-824-0.

23. **Zeman, Karel. Vývoj vlastnictví** *k půdě a souvisejících procesů na území ČR od roku 1918 do současné doby.* Praha : Oeconomica, 2013. str. 163. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-245-1915-9.

24. **Doucha, Tomáš.** *Vývoj agrárního sektoru ČR v období 1989-1997:* (informační studie). Praha : Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1998. str. 3. ISBN 80-85898-75-6.

25. —. Vývoj *agrárního sektoru ČR v období 1989-1997 (informační studie).* Praha : Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1998. str. 4. ISBN 80-85898-75-6.

26. **—. Vývoj** agrárního *sektoru ČR v období 1989-1997 (informační studie). Praha : Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1998. str*. 5. ISBN 80-85898-75-6.

27. Svatoš, Miroslav. Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata). Praha : Česká zemědělská *univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. stránky* 35-40. ISBN 978-80-213-1846-5.

28. Bečvářová, Věra. Vliv globalizace na vývoj v agrárním *sektoru.* Brno : Masarykova univerzita , 2007. Sborník příspěvků ze 7. mezinárodní vědecké konference . str. 8-9.

29. Bečvářová, *Věra a Zdráhal, Ivo. Agricultural policy and trade. Brno : Mendel University, 2013. str. 30.* ISBN 978-80-7375-824-0.

30. Radová, Hana. Specifická ekonomika v zemědělství. Pardubice : Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2010. Bakalářská práce. str. 12.

31. Grega, *Libor. Teoreticko metodologické aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství. Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 2004. str*. 9. ISBN 80-7157-822-3.

32. —. Teoreticko metodologické aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství. Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 2004. stránky 9-10. ISBN 80-7157-822-3.

33. **Bečvářová, Věra** a *Zdráhal, Ivo. Agricultural policy and trade. Brno : Mendel University in Brno, 2013. str.* 56. ISBN 978-80-7375-824-0.

34. Grega, Libor. Teoreticko *metodologické aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství.* Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 2004. stránky 11-12. ISBN 80-7157-822-3.

35. **—. Teoreticko** metodologické *aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství.* Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 2004. stránky 13-17. ISBN 80-7157-822-3.

36. —. Teoreticko metodologické *aspekty posuzování konkurenceschopnosti zemědělství.* Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 2004. stránky 34-37. ISBN 80-7157-822-3.

37. **Majerová, Věra** a *kolektiv. Český venkov 2008: proměny venkova. Praha : Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta,* 2009. stránky 113-116. ISBN 978-80-213-1911-0.

38. —. Český *venkov 2008: proměny venkova.* Praha : Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009. str. 116. ISBN 978-80-213-1911-0.

39. **Ministerstvo zemědělství. O ministerstvu. Ministerstvo** *zemědělství. [Online] [Citace*: 31. květen 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/.

40. **Ministerstvo pro místní** *rozvoj ČR. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD - European Agricultural Fund for Rural Development*). dotaceeu.cz. [Online] [Citace: 31. květen 2020.] https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovnik-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(eafrd.

41. **Ministerstvo zemědělství.** Struktura *dotačních zdrojů. eAgri Dotace. [Online] [Citace: 31.* květen 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/?fullArticle=1.

42. —. *Jednotná platba na plochu zemědělské půdy. eAgri Dotace. [Online]* [Citace: 31. květen 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/jednotna-platba-na-plochu/.

43. Ústav zemědělské *ekonomiky a informací. Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok* 2018 - „Zelená zpráva". 2019.

44. Ministerstvo zemědělství. Přechodné vnitrostátní podpory. *eAgri Dotace.* [Online] [Citace: 31. květen 2020.] eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/prechodne-vnitrostatni-podpory/.

45. **—. Národní** dotace*. Dotace. [Online] [Citace: 25*. červen 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/.

46. —. Program rozvoje venkova 2014-2020. *eAgri Dotace.* [Online] [Citace: 31. květen 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/.

47. **Ukazatele zadluženosti (**Debt *Ratios). managementmania.com. [Online] [*Citace: 25. červen 2020.] https://managementmania.com/cs/ukazatele-zadluzenosti.

48. Mendelova univerzita v Brně**. Ukazatele zadluženosti. *is.mendelu.cz.* [Online] [Citace: 23. červen 2020.] https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=79.**

49. **Management Mania. Solventnost (Solvency).** Management *Mania. [Online] [*Citace: 1. červenec 2020.] https://managementmania.com/cs/**solventnost.**

50. **—. Běžná** likvidita *(CR-Current Ratio). Management* Mania. [Online] [Citace: 1. červenec 2020.] https://managementmania.**com/cs/bezna-likvidita.**

51. **Kislingerová, Eva** a *kolektiv. Manažerské finance. Praha : C*.H.Beck, 2010. stránky 89-90. ISBN 978-80-7400-194-9.

52. —. Manažerské finance. **Praha : C.H.Beck, 2010. stránky 84-85. ISBN 978-80-7400-194-9.**

53. Management mania*. Rentabilita tržeb (ROS - Return* on Sales). Managementmania. [Online] [Citace: 28. červen 2020.] https:**//managementmania.com/cs/rentabilita-trzeb.**

54. **Rentabilita vlastního kapitálu (ROE). FinAnalysis**. *[Online] [Citace:* 25. červen 2020.] http://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html.

55. **Analýza poměrových ukazatelů. *Fistro.* [Online] [Citace: 25. červen 2020.] https://fistro.cz/aktuality/co-se-v-kurzu-naucite-2/.**

56. **Bažantová, Ilona.** *Družstevní a svépomocné koncepce v českém ekonomickém* myšlení: vývoj názorů a pokusů o praktickou realizaci do roku 1948. Praha : Prospektrum**, 2002. str. 19. ISBN 80-7175-111-1.**

57. —. *Družstevní a svépomocné koncepce v českém ekonomickém* myšlení: vývoj názorů a pokusů o praktickou realizaci do roku 1948. Praha : Prospektrum**, 2002. stránky 68-69. ISBN 80-7175-111-1.**

58. Dvořák*, Rostislav. Družstevní asociace České republiky* - Praha 1, Těšnov 5. Družstevní asociace České republiky. [Online] [Citace: 05. **Duben 2020.] www.dacr.cz/druzstevni-asociace-ceske-republiky/.**

Příloha A Výroční zpráva za rok 2016

Výroční zpráva za hospodářský rok 2016 - 2017

Zemědělské družstvo Budišov
Budišov 279, 67503, Budišov
IČO: 00139301
DIČ: CZ00139301

I. Minulý vývoj činnosti účetní jednotky a její postavení za 2 bezprostředně předcházející účetní období.
Hospodářský rok začínal 1.12.2016 a končil 30.11.2017

Zemědělské družstvo Budišov se zabývá především zemědělskou výrobou jak rostlinnou tak živočišnou. Obhospodařuje 2611,13 ha zemědělské půdy pronajaté od vlastníků, z toho je 2239,58 ha orné půdy a 371,55 ha luk a pastvin v nadmořské výšce 450-500m.n.m.

ROSTLINNÁ VÝROBA

	rok 2015	rok 2016	rok 217
výměra obilovin	805,30 ha	758,90 ha	776 ha
průměrný výnos obilovin	3,95t	4,84t	2,95t
sklizeň celkem	3182 t	3669,9t	2293,3t

Výnosy podle jednotlivých plodin v porovnání s rokem 2015, 2016

plodina	2015 t	2016 t	2017 t
pšenice oz.	4,2	4,9	2,90
tritikale	3,8	5,9	3,06
žito oz.	-	-	-
ječmen oz.	3,7	5,0	3,5
ječmen jarní	2,9	3,9	-
oves	2,4	3,4	1,0
celkem obiloviny	3,95	4,80	2,95
Celková výroba obil.	3182	3670	2293,3
řepka olejná	2,25	3,13	1,89
celková výroba řepky	385,13 t	577,8t	407,19t

	rok 2016	rok 2017
Produkce výrobků rostlinné výroby	28.508tis.	21.470tis.
Produkce pomocné výroby	27.232tis.	19.098tis.
/seno, senáž, siláž/		
produkce siláže z naší kukuřice	15309t	9734t
produkce siláže z nakoupené kukuřice	7916t	4842t
produkce senáže	11148t	6629t
produkce sena	48t	97t
celkový výsledek včetně dotací	11824tis.	-8.820tis.
dotace celkem	24.204tis.	15480tis.
tržby za obiloviny	620tis.	597tis.
tržby řepka	5.982tis.	-
průměrná realizační cena pšenice		-
průměrná realizační cena řepka	10000/t	-
celkové tržby z RV	6.603tis.	597tis.

V měsíci květnu nám kroupy zničily asi 25 ha řepky. Od pojišťovny jsme dostaly úhradu za poškozenou řepku a to 2297tis. Kč.
Ostatní řepka z produkce je na skladě a čekáme na příznivější cenu.
Produkci obilí máme hlavně pro vlastní spotřebu v živočišné výrobě a prodej provádíme jen na krmný fond do ADW a členům družstva.

Živočišná výroba

chov skotu

Kvóty na mléko skončily k 31.3.2015
Užitkovost zvířat podle jednotlivých kategorií – skot

kategorie	12-14/11-15	12-15/11-16	12-16/11-17
dojnice roční už. lt.	6.727	6.913,-	7.183
telata na krav. narozeno v ks	476	530,-	526
telata přír. ks/den	0,89	0,92	0,97
jalovice ks/den	0,658	0,66	0,65
býci ks/den	0,93	0,92	1,09
skot ke konci období - kusy	1263	1352	1331
z toho dojnice - kusy	504	514	505
průměrná užitkovost u dojnic	18,50	18,94	19,68
celková výroba mléka	3.378.279lt	3.616.763lt	3688,406lt
prodej mléka	3.135.059lt	3.340.142l	3426,662lt
průměrná realizační cena mléka	8,06Kč/lt	6,83Kč/lt	8,68Kč/lt
náklad na výrobu 1 litru mléka	8,04Kč/lt	7,47Kč/lt	7,39Kč/lt
celkové tržby za mléko	25.265tis.	22.827tis.	29.751tis.

	12-14/11-15	12-15/11-16	12-16/11-17
celková výroba hovězího masa	240t	239t	255t
prodej hovězího masa	223t	232t	263t
celkové tržby za hovězí maso	7.755tis.	7.698 tis.	8.344Kč
průměrná realizační cena u výkrmu	47,-	46,90	48,42
náklad na výrobu 1kg hovězího	37,-	36,-	47,50
prodej dojnic -ks	112ks	117ks	136ks
tržba za dojnice	1.391tis.	1.683tis.	2.252tis.
Průměrná realizační cena u dojnic	23,75/kg	26,40/kg	26,15/1kg

Chov prasat

Užitkovost zvířat podle jednotlivých kategorií – prasata

kategorie	11-14/12-15	12-15/11-16	12-16/12/17
selata narození ks	5561	5522	6230ks
selata ks/pras.	16,59	15,78	18,67
selata odst. ks/den	0,37	0,42	0,39
předvýkrm ks/den	0,45	0,48	0,49
odchov ks/den	0,79		
výkrm ks/den	0,58	0,68	0,78
stav prasat v ks	3852	3604	4326
z toho prasnice ks	283	285	269
užitkovost u prasnic -počet selat na 1 pras.	16,59	17,78	18,67
výroba vepřového masa	494,7t	513,6t	542,6
prodej vepřového masa	462t	473t	458,5
tržby za vepřové	12.562tis.	12.075tis.	13.439tis.
Tržba- prasnice	478tis.	731tis.	720tis.
- kanci	7tis.	7tis.	4tis.
průměrná realizační cena u výkrmu prasat	28,-	28,-	32,-
náklad na výrobu 1kg u výkrmu	35,-	33,-	35,28
Celkové tržby z živočišné výroby			
včetně krav , prasnic a kanců	47.459tis.	45.022tis.	54.520tis.
Dotace do živočišné výroby	11.761tis.	13.575tis.	11.052tis.
Hospodářský výsledek	-5.400tis.	-6.206tis.	1.442tis.

Ostatní provozní výnosy dotace a pojišťovna

dotace na méně příznivé oblasti	618tis.
dotace na bílkovinné plodiny	927 tis.
dotace na plochu	8.507tis.
dotace na zatravnění	-
dotace na zem. půdu	462tis.
dotace na pojištění plodin	231tis.
dotace na meziplodiny	578tis.
Greening	4.156tis.
Dotace RV celkem	15.480tis.
dotace kontrola užitkovosti	105tis.
dotace welfare zvířat	1.570tis.
dotace -pojištění zvířat	94tis.
dotace -krávy s tržní produkcí	1.812tis.
dotace na ozdravení prasat, selat	6.691tis.
dotace na chov přežvýkavců	84tis.
dotace -zlepšení živ. podmínek u dojnic	696tis.
Dotace ŽV celkem	11.052tis.
Dotace na poradenství	229tis.
Dotace od PGRLF vůz Bogballe	400tis.
dotace – zelený bonus	47.820tis.
vratka LTO	1.833tis.
vratka nafta	2.681tis.
dotace úroků	18tis.
Celkem veškeré dotace	79.513tis.Kč
pojišťovna	3.516tis.
za stroje	858tis.
BPS	361tis.
Řepka	2.297tis.

Ze služeb zajišťujeme nákladní automobilovou dopravu, traktorové práce, opravářské služby, práce těžké mechanizace, hostinskou činnost , pěstitelské pálení lihu a prodej uhlí a PHM.

	11-15/12-16	11-16/12-17
tržby z prodeje PHM	3.042tis.	3.006tis.
uhlí	2.012tis.	2.108tis.
celkové tržby za služby	11.764tis.	10.762tis.
celkové tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	71.905tis.	66.034tis.
Celkem tržby účtová třída 6		165.616tis.

podíl tržeb z RV bez dotací	0,4%
podíl tržeb z ŽV bez dotací	32,92%
elektrická energie , zelený bonus	35,56%
dotace RV, ŽV	16,40%
pojišťovna	2,58%
prodej zboží	3,09%
ostatní činnost	9,09%

V roce 2017 družstvo zaměstnávalo 78 pracovníků na trvalý pracovní poměr.

Mzdové náklady bez OON	12-15/11-16	12-16/12-17
v tis. Kč	24.165,-	25.672,-
Čistý obrat družstva	170 157tis. Kč	165.617,-

počet členů k rozvahovému dni 345, majetek členů je 91.319tis.K

Příloha B Výroční zpráva za rok 2017

Výroční zpráva za hospodářský rok 2017 - 2018

Zemědělské družstvo Budišov
Budišov 279, 67503, Budišov
IČO: 00139301
DIČ: CZ00139301

I. Minulý vývoj činnosti účetní jednotky a její postavení za 2 bezprostředně předcházející účetní období.
Hospodářský rok začínal 1.12.2017 a končil 30.11.2018

Zemědělské družstvo Budišov se zabývá především zemědělskou výrobou jak rostlinnou tak živočišnou. Obhospodařuje 2611,13 ha zemědělské půdy pronajaté od vlastníků, z toho je 2239,58 ha orné půdy a 371,55 ha luk a pastvin v nadmořské výšce 450-500m.n.m.

ROSTLINNÁ VÝROBA

	rok 2016	rok 217	rok 2018
výměra obilovin	758,90 ha	776 ha	826ha
průměrný výnos obilovin	4,84t	2,95t	4,76t
sklizeň celkem	3669,9t	2293,3t	3943t

Výnosy podle jednotlivých plodin v porovnání s rokem 2016, 2017

plodina	2016 t	2017 t	2018 t
pšenice oz.	4,9	2,90	5,25
tritikale	5,9	3,06	3,30
žito oz.	-	-	
ječmen oz.	5,0	3,5	4,10
ječmen jarní	3,9	-	
oves	3,4	1,0	3,52
celkem obiloviny	4,80	2,95	4,76
Celková výroba obil.	3670	2293,3	3943
řepka olejná	3,13	1,89	3,31
celková výroba řepky	577,8t	407,19t	851,31t

	rok 2017	rok 2018
Produkce výrobků rostlinné výroby	21.470tis.	33.666tis.
Produkce pomocné výroby /seno, senáž, siláž/	19.098tis.	27.023tis.
produkce siláže z naší kukuřice	9734t	16.972t
produkce siláže z nakoupené kukuřice	4842t	4.638t
produkce senáže	6629t	9.571t
produkce sena	97t	124t
celkový výsledek včetně dotací	-8.820tis.	14.222tis.
dotace celkem	15480tis.	26.459tis.
tržby za obiloviny	597tis.	1.350tis.
tržby řepka	-	3.572tis.
průměrná realizační cena pšenice		
průměrná realizační cena řepka		8.772tis./t
celkové tržby z RV	597tis.	4.922tis.

V roce 2018 jsme prodali řepku ze sklizně 2017, řepku ze sklizně 2018 máme ještě na skladě. Prodej se uskuteční až na jaře roku 2019.

Produkci obilí máme hlavně pro vlastní spotřebu v živočišné výrobě a prodej provádíme jen na krmný fond do ADW , členům družstva a jako osivo pro Osevu a Elitu..

Živočišná výroba

chov skotu

Užitkovost zvířat podle jednotlivých kategorií – skot

kategorie	12-15/11-16	12-16/11-17	12-17/11-18
dojnice roční už. lt.	6.913,-	7.183	7.391
telata na krav. narozeno v ks	530,-	526	493
telata přír. ks/den	0,92	0,97	1,341
jalovice ks/den	0,66	0,65	0,676
býci ks/den	0,92	1,09	1,2
skot ke konci období - kusy	1352	1331	1280
z toho dojnice - kusy		514	504
průměrná užitkovost u dojnic	18,94	19,68	20,25
celková výroba mléka	3.616.763lt	3688,406lt	3.694638lt
prodej mléka	3.340.142lt	3426,662lt	3.437886lt
průměrná realizační cena mléka	6,83/lt	8,68/lt	9,06/lt
náklad na výrobu 1 litru mléka	7,47/lt	7,39/lt	7,50/lt
celkové tržby za mléko	22.827tis.	29.751tis.	31.152tis.

	12-15/11-16	12-16/11-17	12-17/11-18
celková výroba hovězího masa	239t	255t	257t
prodej hovězího masa	232t	263t	234t
celkové tržby za hovězí maso	7.698 tis.	8.344tis.	8.596tis.
průměrná realizační cena u výkrmu	46,90	48,42	47,14
náklad na výrobu 1kg hovězího	36,-	47,50	48,20
prodej dojnic -ks	117ks	136ks	93ks
tržba za dojnice	1.683tis.	2.252tis.	1.484tis.
Průměrná realizační cena u dojnic	26,40/kg	26,15/kg	26,19/kg

Chov prasat

Užitkovost zvířat podle jednotlivých kategorií – prasata

kategorie	12-15/11-16	12-16/12/17	12-17/11-18
selata narození ks	5522	6230ks	6265
selata ks/pras.	15,78	18,67	18,63
selata odst. ks/den přírůstek	0,42	0,39	0,43
předvýkrm ks/den přírůstek	0,48	0,49	0,47
odchov ks/den			
výkrm ks/den přírůstek	0,68	0,78	0,81
stav prasat v ks	3604	4326	3981
z toho prasnice ks	285	269	276
užitkovost u prasnic -počet selat na 1 pras.	17,78	18,67	18,63
výroba vepřového masa	513,6t	542,6	612,3t
prodej vepřového masa	473t	458,5	564,8
tržby za vepřové	12.075tis.	13.439tis.	13480tis.
Tržba- prasnice	731tis.	720tis.	722tis.
- kanci	7tis.	4tis.	5tis.
průměrná realizační cena u výkrmu prasat	28,-	32,-	26,18
náklad na výrobu 1kg u výkrmu	33,-	35,28	32,84
Celkové tržby z živočišné výroby			
včetně krav , prasnic a kanců	45.022tis.	54.520tis.	55.438tis.
Dotace do živočišné výroby	13.575tis.	11.052tis.	12.870tis.
Hospodářský výsledek	-6.206tis.	1.442tis.	-2.925tis.

Ostatní provozní výnosy dotace a pojišťovna

Dotace na postupy příznivé pro klima a životní prostředí	377 796 ,-
dotace na méně příznivé oblasti	3.468 663,-
dotace na bílkovinné plodiny	1.067 245,-
dotace na plochu	8.407 919,-
dotace na zatravnění	368 299,-
dotace na pojištění plodin	283 812,-
dotace na meziplodiny	1.598 616,-
dotace na greening	4.413 538,-
dotace na sucho	6.473 700,-
Dotace RV celkem	**26.459 588,-**
dotace na chov přežvýkavců	74.126,-
dotace na zlepšení životních podmínek u prasat	931 479,-
dotace welfer zvířat	1.474 250,-
dotace na pojištění zvířat	93 987,-
dotace na zlepšení životních podmínek u dojnic	540 135,-
dotace na krávy s tržní produkci mléka	2.098 579,-
dotace na ozdravení chovu prasat	7.657 766,-
Dotace ŽV celkem	**12.870 322,-**
Dotace finanční kázeň	**222 795,-**
Investiční dotace na OMD	**3.991 599,-**
dotace – zelený bonus BPS Budišov	25.238 871,-
dotace -zelený bonus BPS Hodov	19.693 777,-
dotace zelený bonus FVE	1.054 565,-
dotace BPS +FVE celkem	**45.987 213,-**
vratka LTO	**1.893 000,-**
vratka nafta RV +ŽV	**2.897 550,-**
dotace úroků	**5 319,-**
Celkem veškeré dotace	**94.327 386,-**

pojištovna

za stroje	429 446,-
dohadná položka na pojišťovnu	500 000,-

Ze služeb zajišťujeme nákladní automobilovou dopravu, traktorové práce, opravářské služby, práce těžké mechanizace, hostinskou činnost , pěstitelské pálení lihu a prodej uhlí a PHM.

	11-16/12-17	12-17/11-18
tržby z prodeje PHM	3.006tis.	3.047tis.
uhlí	2.108tis.	1.567tis.
tržby kovošrot		60tis.
Tržby za prodej dlouh. hmot. majetku		1.230tis.
Tržby z prodeje materiálových zásob		408tis.
Tržby z prodeje cenných papírů		293tis.
celkové tržby za služby	10.762tis.	10.942tis.
celkové tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	66.034tis.	82.046tis.
Celkem tržby účtová třída 6	165.616tis.	177.990tis.

podíl tržeb z RV bez dotací	2,76%
podíl tržeb z ŽV bez dotací	31,14%
elektrická energie silová	7,27%
dotace RV, ŽV , zelený bonus a ost.	52,99%
pojišťovna	0,58%
prodej zboží	2,61%
ostatní činnost	2,65%

Závodní stravování

V roce 2018 bylo uvařeno celkem 36.034 ks obědů. V průměru se vaří denně asi 150 obědů. V létě někdy i okolo 180/den.

Spotřeba potravin, elektřiny, mzdy a ostatní náklady celkem 1.997tis.Výnosy za obědy 2.206tis. Kč. Zisk je 210 tis. Kč.

Zaměstnancům poskytujeme stravenky v hodnotě 100,-Kč /den.

V roce 2018 družstvo zaměstnávalo 78 pracovníků na trvalý pracovní poměr.

Mzdové náklady bez OON v tis. Kč	12-16/11-17	12-17/11-18
	25.672,-	28.862,-
Čistý obrat družstva	165.617,-	177.990,-

počet členů k rozvahovému dni 343, majetek členů je 90.720tis.Kč

Příloha C Rozvaha 2017

ROZVAHA

v plném rozsahu
k 30.11.2017
(v celých tisících Kč)

IČ: **00139301**
Název a sídlo účetní jednotky
Zemědělské družstvo Budišov

Budišov 279
67503 **Budišov**

REGISTRACE
Místo : OR KS Brno, oddíl Dr. XXXVI, vložka 1442
Spis :

Označení a		A K T I V A b	ř.	11-17 Brutto 1	11-17 Korekce 2	11-17 Netto 3	11-16 Netto 4
	*	AKTIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	001	592713	-308743	283970	290622
A		Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B	*	Dlouhodobý majetek (B.I. + B.II. + B.III.)	003	466937	-307632	159305	165479
B.I	*	Dlouhodobý nehmotný majetek (B.I.1 .. B.I.5)	004	49	-49	0	0
B.I.1		Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	005	0	0	0	0
B.I.2	*	Ocenitelná práva (součet B.2.1. + B.2.2.)	006	49	-49	0	0
B.I.2.1		Software	007	49	-49	0	0
B.I.2.2		Ostatní ocenitelná práva	008	0	0	0	0
B.I.3		Goodwill	009	0	0	0	0
B.I.4		Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
B.I.5	*	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majet. a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
B.I.5.1		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný maj.	012	0	0	0	0
B.I.5.2		Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	0	0	0	0
B.II	*	Dlouhodobý hmotný majetek	014	466446	-307351	159095	165269
B.II.1	*	Pozemky a stavby	015	238975	-135077	103898	108659
B.II.1.1		Pozemky	016	7754	0	7754	4897
B.II.1.2		Stavby	017	231221	-135077	96144	103762
B.II.2		Hmotné movité věci a jejich soubory	018	204204	-164058	40146	49010
B.II.3		Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	0	0	0	0
B.II.4	*	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	15205	-8216	6989	7076
B.II.4.1		Pěstitelské celky trvalých porostů	021	0	0	0	0
B.II.4.2		Dospělá zvířata a jejich skupiny	022	15062	-8073	6989	7076
B.II.4.3		Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	143	-143	0	0
B.II.5.	*	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	024	8062	0	8062	524
B.II.5.1		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majet.	025	3300	0	3300	0
B.II.5.2		Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	4762	0	4762	524
B.III.	*	Dlouhodobý finanční majetek	027	442	-232	210	210
B.III.1		Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028	200	0	200	200
B.III.2		Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající os.	029	0	0	0	0
B.III.3		Podíly - podstatný vliv	030	0	0	0	0
B.III.4		Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv	031	0	0	0	0
B.III.5		Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032	242	-232	10	10
B.III.6		Zápůjčky a úvěry - ostatní	033	0	0	0	0
B.III.7	*	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	034	0	0	0	0
B.III.7.1		Jiný dlouhodobý finanční majetek	035	0	0	0	0
B.III.7.2		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	036	0	0	0	0

IČ : 00139301

Označení a	AKTIVA b	č.	11-17 Brutto 1	11-17 Korekce 2	11-17 Netto 3	11-16 Netto 4
C *	Oběžná aktiva	037	125437	-1111	124326	123963
C.I *	Zásoby	038	60293	0	60293	64646
C.I.1	Materiál	039	6530	0	6530	8239
C.I.2	Nedokončená výroba a polotovary	040	7824	0	7824	8475
C.I.3 *	Výrobky a zboží	041	35374	0	35374	36949
C.I.3.1	Výrobky	042	34757	0	34757	36575
C.I.3.2	Zboží	043	617	0	617	374
C.I.4	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044	10565	0	10565	10983
C.I.5	Poskytnuté zálohy na zásoby	045	0	0	0	0
C.II *	Pohledávky	046	40527	-1111	39416	48968
C.II.1 *	Dlouhodobé pohledávky	047	0	0	0	0
C.II.1.1	Pohledávky z obchodních vztahů	048	0	0	0	0
C.II.1.2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	049	0	0	0	0
C.II.1.3	Pohledávky - podstatný vliv	050	0	0	0	0
C.II.1.4	Odložená daňová pohledávka	051	0		0	0
C.II.1.5 *	Pohledávky ostatní	052	0	0	0	0
C.II.1.5.1	Pohledávky za společníky	053	0	0	0	0
C.II.1.5.2	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054	0	0	0	0
C.II.1.5.3	Dohadné účty aktivní	055	0		0	0
C.II.1.5.4	Jiné pohledávky	056	0	0	0	0
C.II.2 *	Krátkodobé pohledávky	057	40527	-1111	39416	48968
C.II.2.1	Pohledávky z obchodních vztahů	058	12315	-1111	11204	8888
C.II.2.2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	059	0	0	0	0
C.II.2.3	Pohledávky - podstatný vliv	060	0	0	0	0
C.II.2.4 *	Pohledávky ostatní	061	28212	0	28212	40080
C.II.2.4.1	Pohledávky za společníky	062	0	0	0	0
C.II.2.4.2	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	063	0	0	0	0
C.II.2.4.3	Stát - daňové pohledávky	064	1075	0	1075	650
C.II.2.4.4	Krátkodobé poskytnuté zálohy	065	0	0	0	0
C.II.2.4.5	Dohadné účty aktivní	066	900		900	9325
C.II.2.4.6	Jiné pohledávky	067	26237	0	26237	30105
C.III *	Krátkodobý finanční majetek	068	0	0	0	0
C.III.1	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	069	0	0	0	0
C.III.2	Ostatní krátkodobý finanční majetek	070	0	0	0	0
C.IV. *	Peněžní prostředky	071	24617		24617	10349
C.IV.1	Peněžní prostředky v pokladně	072	159		159	109
C.IV.2	Peněžní prostředky na účtech	073	24458		24458	10240
D *	Časové rozlišení	074	339		339	1180
D.1	Náklady příštích období	075	66		66	782
D.2	Komplexní náklady příštích období	076	0		0	0
D.3	Příjmy příštích období	077	273		273	398

IČ : 00139301

Označení a		PASIVA b	ř.	11-17 období 5	11-16 období 6
	*	PASIVA CELKEM	078	283970	290622
A	*	Vlastní kapitál	079	222200	213604
A.I	*	Základní kapitál	080	91319	95298
A.I.1		Základní kapitál	081	91319	95298
A.I.2		Vlastní podíly (-)	082	0	0
A.I.3		Změny základního kapitálu	083	0	0
A.II	*	Ážio a kapitálové fondy	084	0	0
A.II.1		Ážio	085	0	0
A.II.2	*	Kapitálové fondy	086	0	0
A.II.2.1		Ostatní kapitálové fondy	087	0	0
A.II.2.2		Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a záva.	088	0	0
A.II.2.3		Oceňovací rozdíly z přec. při přem.obch.korp.	089	0	0
A.II.2.4		Rozdíly z přeměn obchodních korporací	090	0	0
A.II.2.5		Rozdíly z ocenění při přeměnách obch. korpor.	091	0	0
A.III	*	Fondy ze zisku	092	120501	105892
A.III.1		Ostatní rezervní fondy	093	50690	38276
A.III.2		Statutární a ostatní fondy	094	69811	67616
A.IV.	*	Výsledek hospodaření minulých let	095	0	0
A.IV.1		Nerozdělený zisk minulých let	096	0	0
A.IV.2		Neuhrazená ztráta minulých let	097	0	0
A.IV.3		Jiný výsledek hospodaření minulých let	098	0	0
A.V		Výsledek hospodaření běžného účetního období+/-	099	10380	12414
A.VI		Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku/-	100	0	0
B + C	*	Cizí zdroje	101	58863	75371
B.I	*	Rezervy	102	0	0
B.I.1		Rezerva na důchody a podobné závazky	103	0	0
B.I.2		Rezerva na daň z příjmů	104	0	0
B.I.3		Rezervy podle zvláštních právních předpisů	105	0	0
B.I.4		Ostatní rezervy	106	0	0
C.	*	Závazky	107	58863	75371
C.I	*	Dlouhodobé závazky	108	45887	55958
C.I.1	*	Vydané dluhopisy	109	0	0
C.I.1.1		Vyměnitelné dluhopisy	110	0	0
C.I.1.2		Ostatní dluhopisy	111	0	0
C.I.2		Závazky k úvěrovým institucím	112	41876	50936
C.I.3		Dlouhodobé přijaté zálohy	113	0	0
C.I.4		Závazky z obchodních vztahů	114	0	0
C.I.5		Dlouhodobé směnky k úhradě	115	0	0
C.I.6		Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	116	0	0
C.I.7		Závazky - podstatný vliv	117	0	0
C.I.8		Odložený daňový závazek	118	4011	5022
C.I.9	*	Závazky - ostatní	119	0	0
C.I.9.1		Závazky ke společníkům	120	0	0
C.I.9.2		Dohadné účty pasivní	121	0	0
C.I.9.3		Jiné závazky	122	0	0

IČ : 00139301

Označení a	PASIVA b	.ř.	11-17 období 5	11-16 období 6
C.II *	Krátkodobé závazky	123	12976	19413
C.II.1 *	Vydané dluhopisy	124	0	0
C.II.1.1	Vyměnitelné dluhopisy	125	0	0
C.II.1.2	Ostatní dluhopisy	126	0	0
C.II.2	Závazky k úvěrovým institucím	127	0	0
C.II.3	Krátkodobé přijaté zálohy	128	0	0
C.II.4	Závazky z obchodních vztahů	129	6851	7578
C.II.5	Krátkodobé směnky k úhradě	130	0	0
C.II.6	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	131	0	0
C.II.7	Závazky - podstatný vliv	132	0	0
C.II.8 *	Závazky ostatní	133	6125	11835
C.II.8.1	Závazky ke společníkům	134	0	0
C.II.8.2	Krátkodobé finanční výpomoci	135	0	2420
C.II.8.3	Závazky k zaměstnancům	136	1665	1523
C.II.8.4	Závazky ze sociálního zabezp. a zdravot. poj.	137	849	769
C.II.8.5	Stát - daňové závazky a dotace	138	1439	3061
C.II.8.6	Dohadné účty pasivní	139	0	0
C.II.8.7	Jiné závazky	140	2172	4062
D *	Časové rozlišení pasiv	141	2907	1647
D.1	Výdaje příštích období	142	1641	129
D.2	Výnosy příštích období	143	1266	1518

Právní forma Předm.podnikání	(Právní forma) (Název hlavní činnosti 1)
Sestaveno: 22.03.2018	Zemědělské družstvo BUDIŠOV KB Třebíč 2412-711/0100 PSČ 675 03 Tel.: 568 875 127-9 IČ: 00139301 DIČ: CZ00139301 Podpisový záznam statutárního orgánu

Příloha D Výkaz zisku a ztráty 2017

Výkaz zisku a ztráty

- druhové členění
v plném rozsahu
k 30.11.2017
(v celých tisících Kč)

IČ: **00139301**
Název a sídlo účetní jednotky
Zemědělské družstvo Budišov

Budišov 279
67503 **Budišov**

REGISTRACE
Místo : OR KS Brno, oddíl Dr. XXXVI, vložka 1442
Spis :

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY - DRUHOVÉ ČLENĚNÍ		Skutečnost v účetním období		
a	b	č.	11-17 1	11-16 2
I	Tržby z prodeje výrobků a služeb	01	76796	71905
II	Tržby za prodej zboží	02	5113	5079
A *	Výkonová spotřeba	03	85939	90120
A.1	Náklady vynaložené na prodané zboží	04	4719	4726
A.2	Spotřeba materiálu a energie	05	56139	58650
A.3	Služby	06	25081	26744
B	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07	2879	-2442
C	Aktivace (-)	08	-5258	-5440
D *	Osobní náklady	09	34919	32936
D.1	Mzdové náklady	10	25672	24165
D.2.*	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11	9247	8771
D.2.1	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	8031	7527
D.2.2	Ostatní náklady	13	1216	1244
E *	Úpravy hodnot v provozní oblasti	14	27197	31494
E.1 *	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku	15	27222	31892
E.1.1	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku - trvalé	16	27222	31892
E.1.2	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku - dočasné	17	0	0
E.2	Úpravy hodnot zásob	18	0	0
E.3	Úpravy hodnot pohledávek	19	-25	-398
III *	Ostatní provozní výnosy	20	83676	93074
III.1	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21	3908	2582
III.2	Tržby z prodaného materiálu	22	516	437
III.3	Jiné provozní výnosy	23	79252	90055
F *	Ostatní provozní náklady	24	5970	6274
F.1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25	1903	1492
F.2	Zůstatková cena prodaného materiálu	26	226	523
F.3	Daně a poplatky	27	501	498
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28	0	0
F.5.	Jiné provozní náklady	29	3340	3761
*	Provozní výsledek hospodaření: I.+II.+III.-A.-B.-C.-D.-E.-F	30	13939	17116

IČ : 00139301

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY - DRUHOVÉ ČLENĚNÍ			Skutečnost v účetním období	
a	b	ř.	11-17 1	11-16 2
IV *	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	31	0	0
IV.1	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	32	0	0
IV.2	Ostatní výnosy z podílů	33	0	0
G	Náklady vynaložené na prodané podíly	34	0	0
V *	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	35	0	0
V.1	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	36	0	0
V.2	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37	0	0
H	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	38	0	0
VI *	Výnosové úroky a podobné výnosy	39	23	84
VI.1	Výnosové úroky a podobné výnosy ovládaná nebo ovládající osob	40	0	0
VI.2	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41	23	84
I	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42	0	0
J *	Nákladové úroky a podobné náklady	43	1189	1561
J.1	Nákladové úroky a podobné náklady ovládaná nebo ovládající os	44	0	0
J.2	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	45	1189	1561
VII	Ostatní finanční výnosy	46	9	15
K	Ostatní finanční náklady	47	55	395
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48	-1212	-1857
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49	12727	15259
L *	Daň z příjmů	50	2347	2845
L.1	Daň z příjmů splatná	51	3358	3696
L.2	Daň z příjmů odložená (+/-)	52	-1011	-851
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53	10380	12414
M	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	54	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55	10380	12414
*	Čistý obrat za účetní období: I.+ II.+ III.+ IV.+ V.+ VI.+ VII.	56	165617	170157

Právní forma (Právní forma)
Předm. podnikání (Název hlavní činnosti 1)

Sestavého:
3. 2018

Ing. Karel NOVOTNÝ, Organizační kancelář Praha, AUDITOR č. 1824

Zemědělské družstvo
BUDIŠOV
KB Třebíč 2412-711/0100
PSČ 675 03 Tel.: 568 875 127-9
IČ: 00139301 DIČ: CZ00139
Podpisový záznam
statutárního orgánu

Doč. Ing. Karel NOVOTNÝ, CSc., Organizační kancelář Praha, AUDITOR č. 260

Příloha E Rozvaha 2018

ROZVAHA

v plném rozsahu
k 30.11.2018
(v celých tisících Kč)

IČ: **00139301**
Název a sídlo účetní jednotky
Zemědělské družstvo Budišov

Budišov 279
67503 **Budišov**

REGISTRACE
Místo : OR KS Brno, oddíl Dr. XXXVI, vložka 1442
Spis :

Označení a		AKTIVA b	ř.	11-18 Brutto 1	11-18 Korekce 2	11-18 Netto 3	11-17 Netto 4
	*	AKTIVA CELKEM (A. + B. + C. + D.)	001	635421	-325980	309441	283970
A		Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B	*	Stálá aktiva (B.I. + B.II. + B.III.)	003	476291	-325279	151012	159305
B.I	*	Dlouhodobý nehmotný majetek (B.I.1 .. B.I.5)	004	49	-49	0	0
B.I.1		Nehmotné výsledky vývoje	005	0	0	0	0
B.I.2	*	Ocenitelná práva (součet B.2.1. + B.2.2.)	006	49	-49	0	0
B.I.2.1		Software	007	49	-49	0	0
B.I.2.2		Ostatní ocenitelná práva	008	0	0	0	0
B.I.3		Goodwill	009	0	0	0	0
B.I.4		Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
B.I.5	*	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majet. a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
B.I.5.1		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný maj.	012	0	0	0	0
B.I.5.2		Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	0	0	0	0
B.II	*	Dlouhodobý hmotný majetek	014	475689	-325230	150459	159095
B.II.1	*	Pozemky a stavby	015	242651	-142443	100208	103898
B.II.1.1		Pozemky	016	9139	0	9139	7754
B.II.1.2		Stavby	017	233512	-142443	91069	96144
B.II.2		Hmotné movité věci a jejich soubory	018	212221	-174500	37721	40146
B.II.3		Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	0	0	0	0
B.II.4	*	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	14878	-8287	6591	6989
B.II.4.1		Pěstitelské celky trvalých porostů	021	0	0	0	0
B.II.4.2		Dospělá zvířata a jejich skupiny	022	14735	-8144	6591	6989
B.II.4.3		Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	143	-143	0	0
B.II.5.	*	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	024	5939	0	5939	8062
B.II.5.1		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majet.	025	2000	0	2000	3300
B.II.5.2		Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	3939	0	3939	4762
B.III.	*	Dlouhodobý finanční majetek	027	553	0	553	210
B.III.1		Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028	200	0	200	200
B.III.2		Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající os.	029	0	0	0	0
B.III.3		Podíly - podstatný vliv	030	0	0	0	0
B.III.4		Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv	031	0	0	0	0
B.III.5		Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032	353	0	353	10
B.III.6		Zápůjčky a úvěry - ostatní	033	0	0	0	0
B.III.7	*	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	034	0	0	0	0
B.III.7.1		Jiný dlouhodobý finanční majetek	035	0	0	0	0
B.III.7.2		Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	036	0	0	0	0

IČ : 00139301

Označení a		AKTIVA b	ř.	11-18 Brutto 1	11-18 Korekce 2	11-18 Netto 3	11-17 Netto 4
C	*	Oběžná aktiva	037	159098	-701	158397	124326
C.I	*	Zásoby	038	66869	0	66869	60293
C.I.1		Materiál	039	7792	0	7792	6530
C.I.2		Nedokončená výroba a polotovary	040	9284	0	9284	7824
C.I.3	*	Výrobky a zboží	041	39504	0	39504	35374
C.I.3.1		Výrobky	042	39015	0	39015	34757
C.I.3.2		Zboží	043	489	0	489	617
C.I.4		Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044	10289	0	10289	10565
C.I.5		Poskytnuté zálohy na zásoby	045	0	0	0	0
C.II	*	Pohledávky	046	44485	-701	43784	39416
C.II.1	*	Dlouhodobé pohledávky	047	0	0	0	0
C.II.1.1		Pohledávky z obchodních vztahů	048	0	0	0	0
C.II.1.2		Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	049	0	0	0	0
C.II.1.3		Pohledávky - podstatný vliv	050	0	0	0	0
C.II.1.4		Odložená daňová pohledávka	051	0		0	0
C.II.1.5	*	Pohledávky ostatní	052	0	0	0	0
C.II.1.5.1		Pohledávky za společníky	053	0	0	0	0
C.II.1.5.2		Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054	0	0	0	0
C.II.1.5.3		Dohadné účty aktivní	055	0		0	0
C.II.1.5.4		Jiné pohledávky	056	0	0	0	0
C.II.2	*	Krátkodobé pohledávky	057	44485	-701	43784	39416
C.II.2.1		Pohledávky z obchodních vztahů	058	8723	-701	8022	11204
C.II.2.2		Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	059	0	0	0	0
C.II.2.3		Pohledávky - podstatný vliv	060	0	0	0	0
C.II.2.4	*	Pohledávky ostatní	061	35762	0	35762	28212
C.II.2.4.1		Pohledávky za společníky	062	0	0	0	0
C.II.2.4.2		Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	063	0	0	0	0
C.II.2.4.3		Stát - daňové pohledávky	064	1477	0	1477	1075
C.II.2.4.4		Krátkodobé poskytnuté zálohy	065	170	0	170	0
C.II.2.4.5		Dohadné účty aktivní	066	500		500	900
C.II.2.4.6		Jiné pohledávky	067	33615	0	33615	26237
C.III	*	Krátkodobý finanční majetek	068	0	0	0	0
C.III.1		Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	069	0	0	0	0
C.III.2		Ostatní krátkodobý finanční majetek	070	0	0	0	0
C.IV.	*	Peněžní prostředky	071	47744		47744	24617
C.IV.1		Peněžní prostředky v pokladně	072	280		280	159
C.IV.2		Peněžní prostředky na účtech	073	47464		47464	24458
D	*	Časové rozlišení	074	32		32	339
D.1		Náklady příštích období	075	32		32	66
D.2		Komplexní náklady příštích období	076	0		0	0
D.3		Příjmy příštích období	077	0		0	273

IČ : 00139301

Označení a		PASIVA b	ř.	11-18 období 5	11-17 období 6
	*	PASIVA CELKEM	078	309441	283970
A	*	Vlastní kapitál	079	239021	222230
A.I	*	Základní kapitál	080	90720	91319
A.I.1		Základní kapitál	081	90720	91319
A.I.2		Vlastní podíly (-)	082	0	0
A.I.3		Změny základního kapitálu	083	0	0
A.II	*	Ážio a kapitálové fondy	084	0	0
A.II.1		Ážio	085	0	0
A.II.2	*	Kapitálové fondy	086	0	0
A.II.2.1		Ostatní kapitálové fondy	087	0	0
A.II.2.2		Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a záva.	088	0	0
A.II.2.3		Oceňovací rozdíly z přec. při přem.obch.korp.	089	0	0
A.II.2.4		Rozdíly z přeměn obchodních korporací	090	0	0
A.II.2.5		Rozdíly z ocenění při přeměnách obch. korpor.	091	0	0
A.III	*	Fondy ze zisku	092	128952	120501
A.III.1		Ostatní rezervní fondy	093	50690	50690
A.III.2		Statutární a ostatní fondy	094	78262	69811
A.IV.	*	Výsledek hospodaření minulých let	095	0	0
A.IV.1		Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta min.l	096	0	0
A.IV.2		Jiný výsledek hospodaření minulých let	097	0	0
A.V		Výsledek hospodaření běžného účetního období+/-	098	19349	10380
A.VI		Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku/-	099	0	0
B + C	*	Cizí zdroje	100	68637	58863
B.I	*	Rezervy	101	0	0
B.I.1		Rezerva na důchody a podobné závazky	102	0	0
B.I.2		Rezerva na daň z příjmů	103	0	0
B.I.3		Rezervy podle zvláštních právních předpisů	104	0	0
B.I.4		Ostatní rezervy	105	0	0
C.	*	Závazky	106	68637	58863
C.I	*	Dlouhodobé závazky	107	44857	45887
C.I.1	*	Vydané dluhopisy	108	0	0
C.I.1.1		Vyměnitelné dluhopisy	109	0	0
C.I.1.2		Ostatní dluhopisy	110	0	0
C.I.2		Závazky k úvěrovým institucím	111	41891	41876
C.I.3		Dlouhodobé přijaté zálohy	112	0	0
C.I.4		Závazky z obchodních vztahů	113	0	0
C.I.5		Dlouhodobé směnky k úhradě	114	0	0
C.I.6		Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	115	0	0
C.I.7		Závazky - podstatný vliv	116	0	0
C.I.8		Odložený daňový závazek	117	2966	4011
C.I.9	*	Závazky - ostatní	118	0	0
C.I.9.1		Závazky ke společníkům	119	0	0
C.I.9.2		Dohadné účty pasivní	120	0	0
C.I.9.3		Jiné závazky	121	0	0

IČ : 00139301

Označení a	PASIVA b	ř.	Běžné účetní období 5	Minulé období 6
C.II *	Krátkodobé závazky	122	23780	12976
C.II.1 *	Vydané dluhopisy	123	0	0
C.II.1.1	Vyměnitelné dluhopisy	124	0	0
C.II.1.2	Ostatní dluhopisy	125	0	0
C.II.2	Závazky k úvěrovým institucím	126	0	0
C.II.3	Krátkodobé přijaté zálohy	127	0	0
C.II.4	Závazky z obchodních vztahů	128	6754	6851
C.II.5	Krátkodobé směnky k úhradě	129	0	0
C.II.6	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	130	0	0
C.II.7	Závazky - podstatný vliv	131	0	0
C.II.8 *	Závazky ostatní	132	17026	6125
C.II.8.1	Závazky ke společníkům	133	0	0
C.II.8.2	Krátkodobé finanční výpomoci	134	0	0
C.II.8.3	Závazky k zaměstnancům	135	1730	1665
C.II.8.4	Závazky ze sociálního zabezp. a zdravot. poj.	136	895	849
C.II.8.5	Stát - daňové závazky a dotace	137	2035	1439
C.II.8.6	Dohadné účty pasivní	138	0	0
C.II.8.7	Jiné závazky	139	12366	2172
D *	Časové rozlišení pasiv	140	1783	2907
D.1	Výdaje příštích období	141	123	1641
D.2	Výnosy příštích období	142	1660	1266

Právní forma Předm.podnikání	(Právní forma) (Název hlavní činnosti 1)
Sestaveno: 19.03.2019	Zemědělské družstvo BUDIŠOV KB Třebíč 2412-711/0100 PSČ 675 09 Tel.: 568 875 127-9 IČ 00139301 DIČ CZ00139301 Podpisový záznam statutárního orgánu

Příloha F Výkaz zisku a ztráty 2018

Výkaz zisku a ztráty

- druhové členění
v plném rozsahu
k 30.11.2018
(v celých tisících Kč)

IČ: **00139301**
Název a sídlo účetní jednotky
Zemědělské družstvo Budišov

Budišov 279
67503 **Budišov**

REGISTRACE
Místo : OR KS Brno, oddíl Dr. XXXVI, vložka 1442
Spis :

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY - DRUHOVÉ ČLENĚNÍ		Skutečnost v účetním období		
a	b	č.	11-18 1	11-17 2
I	Tržby z prodeje výrobků a služeb	01	82047	76796
II	Tržby za prodej zboží	02	4615	5113
A *	Výkonová spotřeba	03	94166	85939
A.1	Náklady vynaložené na prodané zboží	04	4293	4719
A.2	Spotřeba materiálu a energie	05	58298	56139
A.3	Služby	06	31575	25081
B	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07	-5483	2879
C	Aktivace (-)	08	-4461	-5258
D *	Osobní náklady	09	39231	34919
D.1	Mzdové náklady	10	28862	25672
D.2.*	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11	10369	9247
D.2.1	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	9052	8031
D.2.2	Ostatní náklady	13	1317	1216
E *	Úpravy hodnot v provozní oblasti	14	24271	27197
E.1 *	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku	15	24682	27222
E.1.1	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku - trvalé	16	24682	27222
E.1.2	Úpravy hodnot dlouh.nehmotného a hmotného majetku - dočasné	17	0	0
E.2	Úpravy hodnot zásob	18	0	0
E.3	Úpravy hodnot pohledávek	19	-411	-25
III *	Ostatní provozní výnosy	20	90899	83676
III.1	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21	3444	3908
III.2	Tržby z prodaného materiálu	22	468	516
III.3	Jiné provozní výnosy	23	86987	79252
F *	Ostatní provozní náklady	24	5483	5970
F.1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25	1406	1903
F.2	Prodaný materiál	26	263	226
F.3	Daně a poplatky	27	503	501
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28	0	0
F.5.	Jiné provozní náklady	29	3311	3340
*	Provozní výsledek hospodaření: I.+II.+III.-A.-B.-C.-D.-E.-F	30	24354	13939

IČ : 00139301

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY - DRUHOVÉ ČLENĚNÍ			Skutečnost v účetním období	
a	b	č.	11-18 1	11-17 2
IV *	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	31	293	0
IV.1	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	32	0	0
IV.2	Ostatní výnosy z podílů	33	293	0
G	Náklady vynaložené na prodané podíly	34	232	0
V *	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	35	0	0
V.1	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	36	0	0
V.2	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37	0	0
H	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	38	0	0
VI *	Výnosové úroky a podobné výnosy	39	60	23
VI.1	Výnosové úroky a podobné výnosy ovládaná nebo ovládající osob	40	0	0
VI.2	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41	60	23
I	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42	-232	0
J *	Nákladové úroky a podobné náklady	43	1075	1189
J.1	Nákladové úroky a podobné náklady ovládaná nebo ovládající os	44	0	0
J.2	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	45	1075	1189
VII	Ostatní finanční výnosy	46	76	9
K	Ostatní finanční náklady	47	49	55
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48	-695	-1212
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49	23659	12727
L *	Daň z příjmů	50	4310	2347
L.1	Daň z příjmů splatná	51	5355	3358
L.2	Daň z příjmů odložená (+/-)	52	-1045	-1011
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53	19349	10380
M	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	54	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55	19349	10380
*	Čistý obrat za účetní období: I.+ II.+ III.+ IV.+ V.+ VI.+ VII.	56	177990	165617

Právní forma	{Právní forma}
Předm.podnikání	{Název hlavní činnosti 1}
Sestaveno: 19.03.2019	Podpisový záznam statutárního orgánu

Příloha G Výňatek z hlavní knihy 2016

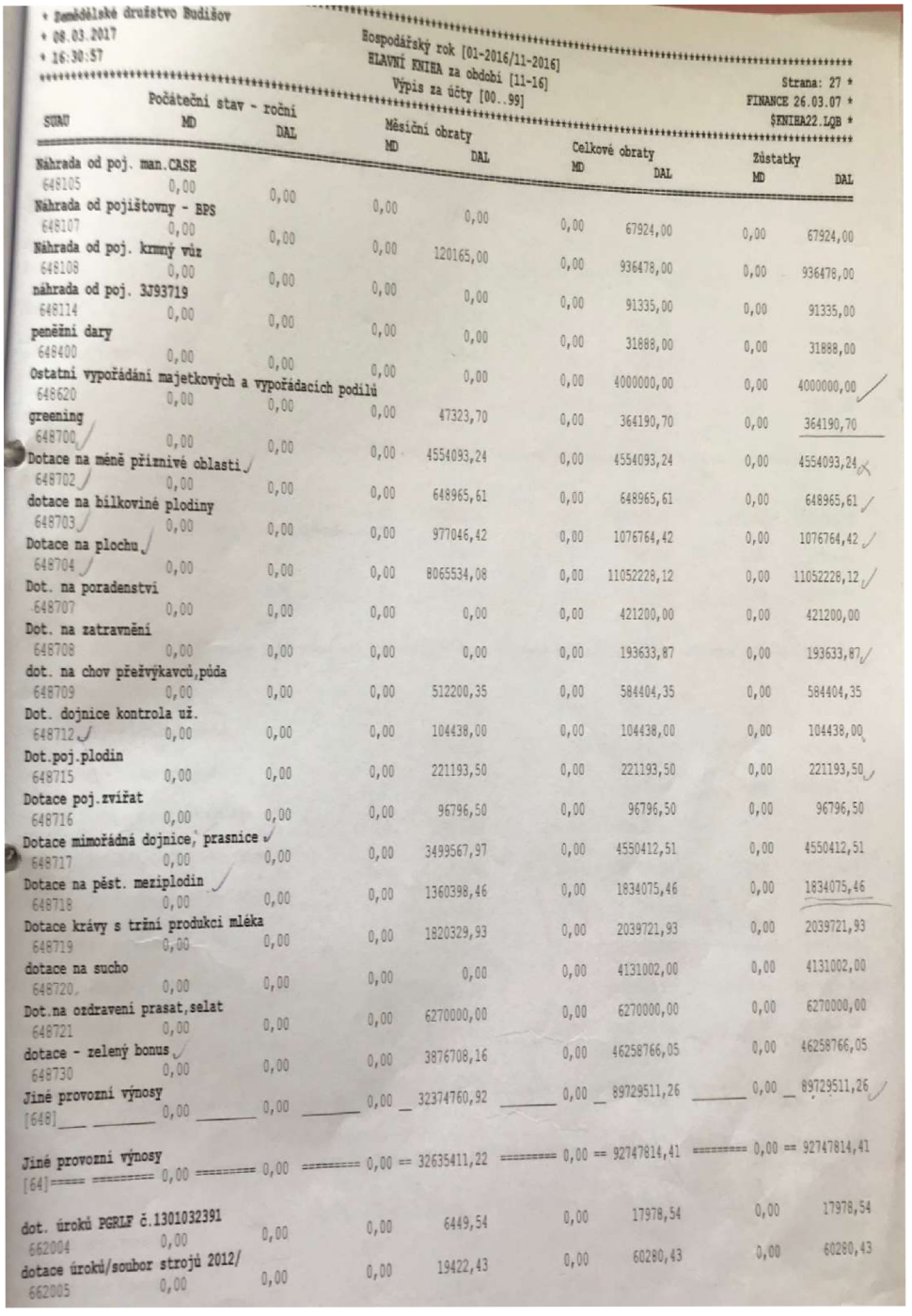

* Zemědělské družstvo Budišov
* 08.03.2017
* 16:30:57

Hospodářský rok [01-2016/11-2016]
HLAVNÍ KNIHA za období [11-16]
Výpis za účty [00..99]

Strana: 27 *
FINANCE 26.03.07 *
$KNIHA22.LQB *

SUAU	Počáteční stav - roční MD	DAL	Měsíční obraty MD	DAL	Celkové obraty MD	DAL	Zůstatky MD	DAL
Náhrada od poj. man.CASE								
648105	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67924,00	0,00	67924,00
Náhrada od pojišťovny - EPS								
648107	0,00	0,00	0,00	120165,00	0,00	936478,00	0,00	936478,00
Náhrada od poj. krmný vůz								
648108	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	91335,00	0,00	91335,00
náhrada od poj. 3J93719								
648114	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31888,00	0,00	31888,00
peněžní dary								
648400	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4000000,00	0,00	4000000,00
Ostatní vypořádání majetkových a vypořádacích podílů								
648620	0,00	0,00	0,00	47323,70	0,00	364190,70	0,00	364190,70
greening								
648700	0,00	0,00	0,00	4554093,24	0,00	4554093,24	0,00	4554093,24
Dotace na méně příznivé oblasti								
648702	0,00	0,00	0,00	648965,61	0,00	648965,61	0,00	648965,61
dotace na bílkovinné plodiny								
648703	0,00	0,00	0,00	977046,42	0,00	1076764,42	0,00	1076764,42
Dotace na plochu								
648704	0,00	0,00	0,00	8065534,08	0,00	11052228,12	0,00	11052228,12
Dot. na poradenství								
648707	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	421200,00	0,00	421200,00
Dot. na zatravnění								
648708	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	193633,87	0,00	193633,87
dot. na chov přežvýkavců,půda								
648709	0,00	0,00	0,00	512200,35	0,00	584404,35	0,00	584404,35
Dot. dojnice kontrola už.								
648712	0,00	0,00	0,00	104438,00	0,00	104438,00	0,00	104438,00
Dot.poj.plodin								
648715	0,00	0,00	0,00	221193,50	0,00	221193,50	0,00	221193,50
Dotace poj.zvířat								
648716	0,00	0,00	0,00	96796,50	0,00	96796,50	0,00	96796,50
Dotace mimořádná dojnice, prasnice								
648717	0,00	0,00	0,00	3499567,97	0,00	4550412,51	0,00	4550412,51
Dotace na pést. meziplodin								
648718	0,00	0,00	0,00	1360398,46	0,00	1834075,46	0,00	1834075,46
Dotace krávy s tržní produkcí mléka								
648719	0,00	0,00	0,00	1820329,93	0,00	2039721,93	0,00	2039721,93
dotace na sucho								
648720	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4131002,00	0,00	4131002,00
Dot.na ozdraveni prasat,selat								
648721	0,00	0,00	0,00	6270000,00	0,00	6270000,00	0,00	6270000,00
dotace - zelený bonus								
648730	0,00	0,00	0,00	3876708,16	0,00	46258766,05	0,00	46258766,05
Jiné provozní výnosy								
[648]	0,00	0,00	0,00	32374760,92	0,00	89729511,26	0,00	89729511,26
Jiné provozní výnosy								
[64]	0,00	0,00	0,00	32635411,22	0,00	92747814,41	0,00	92747814,41
dot. úroků PGRLF č.1301032391								
662004	0,00	0,00	0,00	6449,54	0,00	17978,54	0,00	17978,54
dotace úroků/soubor strojů 2012/								
662005	0,00	0,00	0,00	19422,43	0,00	60280,43	0,00	60280,43